

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální patologie a sociologie

INSTITUCE MANŽELSTVÍ, PŘÍČINY A DŮSLEDKY JEHO ROZPADU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: Renata Mazáková, DiS.
Studijní program: B 7507 - Specializace v pedagogice
Studijní obor: K-BSKSS - Sociální komunikace ve státní správě
Vedoucí práce: PhDr. Jan Hubert

Zadání bakalářské práce

Autor: Renata Mazáková
Studium: P101774
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální komunikace ve státní správě

Název bakalářské práce: **Instituce manželství, příčiny a důsledky jeho rozpadu**
Název bakalářské práce AJ: The Institution of Marriage, Reasons and Consequences of its Failure

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem práce je manželství: práce popisuje formy partnerského soužití, historii a vývoj manželství, včetně práv a povinností z toho plynoucích. Věnuje se příčinám, sociálním a právním důsledkům rozpadu manželství a statistice rozvodovosti. Cílem zkoumání je najít, vyvodit a popsat zásadní příčiny a důsledky rozpadu manželství.

Anotace:

Tématem práce je manželství: práce popisuje formy partnerského soužití, historii a vývoj manželství, včetně práv a povinností z toho plynoucích. Věnuje se příčinám, sociálním a právním důsledkům rozpadu manželství a statistice rozvodovosti. Cílem zkoumání je najít, vyvodit a popsat zásadní příčiny a důsledky rozpadu manželství.

Garantující pracoviště: Katedra sociální patologie a sociologie,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Jan Hubert

Oponent: PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 28.2.2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením pana PhDr. Jana Huberta samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Lázech

.....

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Janu Hubertovi za odborné vedení a podmětne připomínky, které mi věnoval při vypracování této práce.

Anotace

MAZÁKOVÁ, Renata. *Instituce manželství, příčiny a důsledky jeho rozpadu*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2015. 73 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá institutem manželství, jeho dimenzí týkajících se stinné stránky manželského i společenského života, dále příčinami a důsledky jeho rozpadu. Popisuje formy partnerského soužití, historii, vývoj a vznik manželství včetně práv a povinností z toho plynoucích. Věnuje se příčinám, sociálním a právním důsledkům rozpadu manželství a statistice rozvodovosti. Cílem zkoumání je najít, vyvodit a popsat zásadní příčiny a důsledky rozpadu manželství u vybrané skupiny respondentů.

Cílem bakalářské práce je hlouběji se seznámit s historií, vývojem a vznikem manželství včetně práv a povinností z toho plynoucích. Na základě dotazníkového šetření zjistit důsledky a příčiny rozpadu manželství. Součástí práce jsou, dle vyhodnocení dotazníkového šetření, navrhnutá řešení, která by měla vést ke zlepšení problematiky rozvodů.

Klíčová slova:

Manželství, rozvod, krize, nevěra, rodina

Annotation

MAZÁKOVÁ, Renata. *The institution of marriage, reasons and consequences of its failure*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2015. 73 pgs. Bachelor thesis.

The bachelor thesis deals with the institute of marriage, their dimensions concerning the shadow aspect of marital and social life, the causes and consequences of its decay. It describes the forms of partner cohabitation, history, development and marriage, including the rights and obligations arising from it. It deals with the causes, social and legal consequences of marriage breakdown and divorce statistics. The aim of the study is to find, draw and describe the root causes and consequences of the marriage breakdown in a selected group of respondents. The aim of the bachelor thesis is to acquaint itself with the history, development and creation of the marriage, including the rights and obligations arising from it. Based on a questionnaire survey, find out the consequences and causes of marriage breakdown. Part of the thesis, according to the evaluation of the questionnaire survey, is a solution designed to improve the problems of divorce.

Keywords:

Marriage, divorce, crisis, infidelity, family

Obsah

ÚVOD	8
1. Vymezení institutu manželství.....	9
1.1 Právní úprava manželství	11
1.2 Formy partnerského soužití.....	12
1.3 Vznik manželství.....	13
1.4 Krize v manželství.....	15
1.5 Rodina a krize v rodině	17
2. Rozpad manželství	19
2.1 Způsoby rozpadu manželství.....	20
2.2 Příčiny rozpadu manželství	22
2.3 Důsledky rozpadu manželství	24
3. Vlastní výzkumné šetření	29
3.1 Stanovení cíle a hypotéz průzkumného šetření	29
3.2 Metodika sběru dat	29
3.3 Popis souboru respondentů.....	31
3.4 Rozbor a zpracování výsledků	31
4. Vyhodnocení hypotéz a diskuse výsledků	55
ZÁVĚR.....	62
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	64
SEZNAM PŘÍLOH	67
SEZNAM OBRÁZKŮ	68
SEZNAM GRAFŮ	69

ÚVOD

Tématem práce je institut manželství a jeho dimenzí týkající se stinné stránky manželského i společenského života. Důvodů, přistoupení k tomuto tématu je hned několik. Na stránkách různých českých novin a časopisů se velmi čteně píše o rozvodech populárních osobností, poslanců a známých osobností. Fenomén rozpadu institutu manželství je natolik rozšířen, že se již netýká pouze světa populárních osobností, ale také okolí nás všech. Výběrem tohoto tématu bych se ráda více ponořila do této problematiky a porozuměla příčinám, které ničí manželské páry a také následně důsledkům, které z toho vyvěrají. Fenomén vysoké rozvodovosti nejen v České republice, ale jistě v jiných zemích je pozoruhodný a na základě nasbírání informací a dedukcí v bakalářské práci bych ráda obohatila a informovala minimálně své okolí. Další důvod, který vedl k napsání bakalářské práce na toto téma je vlastní zvědavost.

Bakalářská práce se zabývá institutem manželství. Popisuje formy partnerského soužití, vývoj a vznik manželství včetně práv a povinností z toho plynoucích. Věnuje se příčinám, sociálním a právním důsledkům rozpadu manželství a statistice rozvodovosti. Cílem zkoumání je najít, vyvodit a popsat zásadní příčiny a důsledky rozpadu manželství u vybrané skupiny respondentů.

Cílem bakalářské práce je hlouběji se seznámit s vývojem a vznikem manželství včetně práv a povinností z toho plynoucích. Na základě dotazníkového šetření zjistit důsledky a příčiny rozpadu manželství.

Za účelem takto vytyčeného cíle je bakalářská práce rozčleněna do tří kapitol.

První kapitola práce se zabývá teoretickým vymezením pojmu manželství. Dále pojednává o formách partnerského soužití, vzniku manželství a rodině.

Druhá kapitola práce uvádí pojem rozpadu manželství, jeho historii, způsoby a příčiny rozpadu manželství.

Poslední praktická část práce ukazuje stěžejní část bakalářské práce. Na základě vlastního šetření, v tomto případě dotazníkového, budou získaná data analyzována a následně vyhodnocena. Pro lepší přehlednost uvedena do grafů a poté budou navržena řešení, která by měla vést ke zlepšení problematiky rozvodů.

1. Vymezení institutu manželství

*Manželství je v novém občanském zákoníku charakterizováno jedním důležitým účelem, kterým je vzájemná podpora a pomoc. Manželé si jsou povinni úctou, jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat důstojnost, podporovat se, udržovat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti.*¹

Erik H. Erikson definoval manželství jako: *“Sexuální uspokojení s milovaným partnerem opačného pohlaví, se kterým jsme ochotni a schopni řídit cykly práce, plození, výchovy dětí a volného času tak, abychom zabezpečili našim potomkům všechny podmínky pro jejich zdravý růst a osobní rozvoj.”*²

Dle autorky Maříkové, která uvádí, že: *“Manželství je obvykle společensky uznávaný, legalizovaný sexuální vztah mezi dvěma nebo více partnery opačného pohlaví, o které se předpokládá, že se dříve nebo později stane základem rodiny.”*³

Autoři Miras a Bañares uvádí, že: *“Manželství není jednou z mnoha možných forem intimního vztahu mezi lidmi, ale specificky lidský způsob spojení dvou lidí v rámci sexuální různosti a doplňování se. Jako jediné plně odpovídá mužské i ženské důstojnosti. Dále uvádějí, že termín manželství v právní vědě označuje jak samostatné sezdání (tedy akt, kterým se do tohoto životního stavu vstupuje, čili svatbu, uzavření sňatku), tak i spojení muže a ženy vzniklé tímto aktem (tedy trvalý stav).”*⁴

Manželství je dle Cimického: *“Instituce, kde by měla platit vzájemná dohoda, rovnováha a respektování osobnosti druhého. Jedině tak může takové partnerství odolat času a nepřízní osudu.”*⁵

Ovšem například sociologie vidí manželství z jiného pohledu a to: *„Že manželství je spíše základem rodiny a rodina, jako primární sociální jednotka, je základem fungování společnosti. Plní svoje funkce jak ve vztahu ke svým členům, tak i ke společnosti, ve které všichni žijí.”*⁶

¹ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 13.

² NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 8.

³ MAŘÍKOVÁ, H. Velký sociologický slovník. Sv. 1. A – O. 1996. s. 590.

⁴ MIRAS, J., BAÑARES, I. J. Manželství a rodina. 2014. s. 55 - 56.

⁵ CIMICKÝ, J. Psychotesty a desatera na každý den. 2009. s. 89.

⁶ NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 8.

Další pohled na manželství můžeme vidět u právníků. Ti zejména nahlízejí na manželství z pohledu zákonů. Na rozdíl od etických se právní normy ve většině případů řeší jistými sankcemi. Další názor bezesporu patří náboženství, které na manželství má také svůj názor. V tomto je jisté, že pro náboženství je manželství svátost, svazek co spojil Bůh.⁷

Pokud se podíváme na to, proč se muži a ženy berou, je to zejména proto, aby uspokojili své potřeby:⁸

- Intimní emoční soužití – také sem patří uspokojení sexuálních tendencí
- Touhu mít děti a prožívat s nimi radost z jejich vývoje.

Pokud se podíváme na to, jak sociologie vidí manželství, je to poněkud jiný pohled. Vidí ho tak, že je základem rodiny a rodina, jako prvotní sociální jednotka, je podstatou fungování společnosti. Rodina plní svoje funkce nejen ve vztahu ke svým členům, ale stejně tak vůči společnosti.⁹

Pokud se podíváme na manželství nebo partnerské vztahy, tak aby byly uspokojivé, ve většině případů se lidé hledají v rámci jistých shod. V tomto případě jde o shody na základě dvou principů. Skoro každý z nás si vybírá partnera na základě toho, že s tím dotyčným sdílí jisté životní hodnoty, alespoň ty základní. A v neposlední řadě také na základě jistých osobních zkušeností a alespoň podobného stupně osobní zralosti – princip volby podle podobnosti. Ovšem na druhé straně má někdo z nás i potřebu mít partnera, který má opačné povahové vlastnosti a doplňuje nás jiným způsobem. Příkladem může být, že méně aktivní člověk si naopak najde partnera, který je aktivní a tím ho žene vpřed. Tomuto se říká – princip doplňující volby.¹⁰

Dnešní doba je zejména časem k vytváření milostné blízkosti, následné volby partnera a na to navazující vstup do manželství. Jak víme, na počátku vztahu je spíše fyzická přitažlivost, která se postupně vytrácí, a naopak se buduje partnerský vztah. Do popředí se zejména dostávají zodpovědnost, spolehlivost a také možnost se umět s partnerem domluvit. Jak víme, manželství je jeden z těch nejdůležitějších kroků, které ve svém životě můžeme udělat. A pokud se podíváme do minulosti a současnosti, jisté je, že i když manželství ztratilo postupně svoji společenskou váhu, i tak je pro většinu lidí nejvhodnějším způsobem, jak si svůj život

⁷ NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 9 – 10.

⁸ LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. Vývojová psychologie. 2006. s. 178.

⁹ NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 8.

¹⁰ LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. Vývojová psychologie. 2006. s. 178.

zorganizovat a splnit jistou povinnost vůči svým dětem.¹¹

Dnešní doba a přístup k manželství je poněkud jiný. Na jedné straně dnešní lidé přistupují k manželství poněkud zodpovědněji. Dříve se mladí lidé brali hned, pokud žena otěhotněla. Dnes tomu je jinak. Ovšem na druhou stranu mnoho manželství dnešní doby nevydrží.

1.1 Právní úprava manželství

Pokud bychom hledali právní úpravu manželství, je roztržena, a to zejména v zákoně o rodině, ale také občanském zákoníku, přesněji v zákoně č. 40/1964 Sb. V případě úpravy rodinného práva se daná problematika nachází v zákoně č. 94/1993 Sb., o rodině. Ovšem od 1. ledna 2014 se zákon o rodině ruší, stejně jako občanský zákoník. A rodinné právo upravuje pouze zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (“nový občanský zákoník”).¹²

Samotný zákon o rodině definoval manželství jako svazek muže a ženy založený zákonem stanoveným způsobem, kde hlavním účelem je především založení rodiny a také výchova dětí. K zákonu o rodině se definovaly tři funkce manželství a to biologická, výchovná a také ekonomická.¹³

Jak uvádí jedni z autorů: *“Manželství požívá zákonné ochrany. Nový občanský zákoník jako jeden z hlavních účelů manželství nově zdůrazňuje vzájemnou podporu a pomoc. Manželé jsou si povinni úctou, jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat důstojnost, podporovat se, udržovat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti.”*¹⁴

V novém občanském zákoníku je pojem manželství upraven obdobně, jako tomu je v zákoně o rodině, ovšem je tu uveden posun k vnímání manželství. Jisté změny jsou v chápání pojmu manželství v zákoně o rodině, kde se chápe manželství jako svazek muže a ženy založen zákonem a hlavním účelem je především založení rodiny a řádná výchova dětí. Zatímco v novém občanském zákoníku se pojednává o manželství jako o trvalém svazku muže a ženy vzniklý zákonem.

Hlavní účel je v založení rodiny, výchově dětí a vzájemné podpoře a pomoci. Z čehož vyplývá, že oproti stávající právní úpravě se doplňuje povinnost manželů se vzájemně

¹¹ ZACHAROVÁ, E., ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, J. Základy psychologie pro zdravotnické obory. 2011. s. 93.

¹² Tamtéž. s. 13.

¹³ Tamtéž. s. 13.

¹⁴ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 13.

podporovat a pomáhat si.¹⁵

Každý víme, že by manželství mělo být svazkem nejbližších lidí, přičemž se také očekává plnění nejen zákonných, ekonomických, ale také morálních povinností, které zajistí oběma manželům míru pochopení, lásky a úcty jeden k druhému.¹⁶

1.2 Formy partnerského soužití

Partnerské soužití je v dnešní době trochu rozdílné, než tomu bylo před několika lety. Mění se společnost, mění se myšlení lidí a tím i přístup k soužití. Zvláště mladí lidé se přiklánějí spíše než k manželství, k pouhému žití na “psí knížku“.

Na obrázku níže můžeme vidět, jak vypadá struktura intimního soužití v dnešní době. Například “singles“ zůstávají “nezařazení“ a zejména vyznávají jistou sexuální svobodu a nezávislost. V tradičním manželství se naopak do popředí dostávají společenská pravidla. Lidé v tomto svazku žijí pro sebe a rodinu. Ohledně **polootevřeného** manželství si partneři také zachovávají sexuální věrnost, s tím rozdílem, že rozdělení rolí na mužské a ženské tu není. V **otevřeném** manželství spojuje partnery pouze bydlení, ohledně citů jsou si cizí. **Skupinové** manželství je v západních zemích spíše historické, a pokud se dnes objevují, jsou soukromou záležitostí daných lidí. Komunity byly dříve vynuceny vnějším prostředím, bez známek sexuálních a jiných. V případě **swingers**, jedná se o jistou dohodu mezi partnery, případně o nevědomost. **Registrované partnerství** je poměrně mladou záležitostí, jedná se o vztah partnerů stejného pohlaví.¹⁷

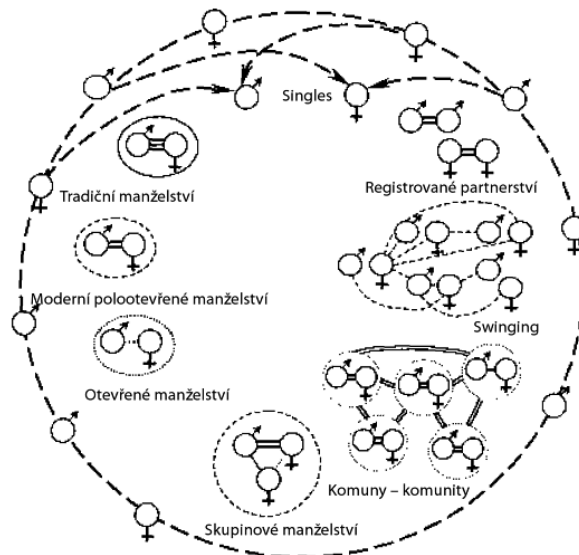
Můžeme tento druh soužití také nazvat **kohabítace**. Zjednodušeně jde o ujednání, kdy dva lidé spolu dlouhodobě žijí. Důvodů může být hned několik, ať už snaha otestovat, zda spolu lidé dokážou žít, případně může být důvodem náboženské přesvědčení. Jiné páry odmítají manželství jako takové.¹⁸

¹⁵ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 13 - 14.

¹⁶ Tamtéž. s. 14.

¹⁷ NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 36.

¹⁸ JANDOUREK, J. Slovník sociologických pojmů. 2012. s. 215.

Obrázek č. 1 Přehled sociální struktury stylů intimního soužití

Zdroj: Novák, T., Hargašová, M. (2007)

Ze všech uváděných forem, asi nejzajímavější a zároveň v dnešní době nejvíce využívána jsou právě **nesezdaná manželství**. Je to jistý trend dnešní doby. Sociologové dělí nemanželské soužití na několik typů, mezi něž zejména patří ta, co jsou “předehrou“ manželství a ta, která chtějí být jeho “volbou“. Není a nikdy asi nebude jednoduché zcela jistě zodpovědět otázku, proč stále roste počet takových soužití. Možná to je proto, že se zcela jinak přicházející dobou vnímá pojetí rodiny, manželství, možná také proto, že ženy jsou více emancipované. Ať tak či onak, uchýlení se k této formě bude s největší pravděpodobností stále růst.¹⁹

1.3 Vznik manželství

I nový občanský zákoník uznává dosavadní právní úpravu, podle které manželství může vzniknout sňatkem občanským, nebo církevním. Ovšem i tady musí být dodána poznámka, že v úplném začátku se počítalo pouze s úpravou občanského sňatku. Teprve v průběhu se přistoupilo k tomu, že do nového civilního sňatku se také zařadí varianta uzavřít církevní sňatek, který bude roven právě sňatku občanskému, ovšem s tou podmínkou, že projev vůle snoubenců provedou před orgánem církve.²⁰

Nová právní úprava občanského zákoníku uvádí pro občanský a církevní sňatek pojem “sňatečný obřad“. Ve své podstatě nejde o nic nového, pouze jde o nahrazení termínu svatební obřad pojmem sňatečný obřad, který formuluje postup uzavření manželství shodně pro sňatek

¹⁹ JANDOUREK, J. Průvodce sociologií. 2008. s. 191 – 192.

²⁰ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 20.

občanský i církevní. Dále se tu mluví o muži a ženě, kteří hodlají vstoupit do manželství jako o snoubencích.²¹

Jak tomu bylo v zákoně o rodině, také nový občanský zákoník líčí postup sňatečného obřadu a povinnost snoubenců se informovat o svém zdravotním stavu. Snoubenci při sňatečném obřadu uvedou, dříve než učiní sňateční obřad, že jim nejsou známy překážky bránící uzavření manželství a že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění pro uzavření manželství.²²

Pokud mluvíme o manželství, neměli bychom zapomenout také na podrobnější pohled na to, jak vypadá dnešní model moderního manželství.

Dnešní doba ukazuje, že manželství je postaveno na modelu, že jak role manželské, tak rodinné jsou nezávislé, co se týče pohlaví. Je na páru, jak spolu žije, jaké má role a jak si je rozdělí. Dnešní moderní manželství je monogamní a zcela na rozhodnutí partnerů, jak si rozdělí role, které ve svém vztahu a partnerství budou zastávat.²³

a) Občanský sňatek

První možností, jak mohou snoubenci uzavřít manželství je sňatek občanský (civilní).

Podoba občanského sňatku se začala prosazovat právě někdy od 16. století. Co se týče našeho území, tady jde o zákon č. 265/1949 Sb. o obligatorní formu sňatku, který byl platný až do roku 1992.²⁴

V minulosti bylo potřeba prohlášení na příslušném národním výboru, ovšem v současné době právní úprava určuje orgán, který je k uzavření manželství oprávněný a vyjmenovává osoby, které jsou schopné tohoto úkonu.²⁵

Sňatek se uzavírá před starostou, místostarostou, nebo jiným pověřeným členem zastupitelstva statutárního orgánu. Svatba se uzavírá veřejně a v přítomnosti dvou svědků. Za právoplatně uzavřené se považuje po vyslovení slova ANO.²⁶

²¹ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 15 - 16.

²² Tamtéž. s. 20.

²³ NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 20.

²⁴ VESELÁ, R. a kolektiv. Rodina a rodinné právo historie, současnost a perspektivy. 2003. s. 98.

²⁵ HRUŠÁKOVÁ, M. Zákon o rodině. 2009. s. 15.

²⁶ JANEČKOVÁ, P. Svatba: Vše, co potřebujete vědět. 2008. s. 52.

b) Církevní sňatek

Tato možnost uzavření manželství, pokud se podíváme do minulosti, nemá dlouhého trvání, ne vždy totiž byl uznáván jako obřad, který má právní důsledky vzniku manželství. To se změnilo až ve chvíli, kdy byl církevní sňatek zařazen do právního řádu a to novelou zákona o rodině, tedy zákonem č. 234/1992 Sb.²⁷

Ovšem snoubenci mohou také uzavřít manželství i jinou formou než před matričním úřadem. V tomto případě to je před orgánem církve, případně náboženskou společností. Podmínky, jsou vcelku stejné jako u občanského sňatku. Ovšem drobné rozlišení tu jsou a nyní budou představeny. Přípravy na svatbu se většinou konají ve farnosti, kam patří nevěsta. Snoubenci musí farnímu úřadu předat osvědčení ne delší než 3 měsíce, které jim vydá matrika. U církevního sňatku musí být také přítomni dva svědci.²⁸

Manželství se uzavírá před příslušným orgánem církve, před osobou vykonávající činnost duchovního registrované církve nebo náboženské společnosti. Manželství se uzavře v kostele, případně na jiném místě, které je určeno předpisy církve. Hlavní omezení v případě církevního sňatku je to, že je na celý život. Tedy může být uzavřen pouze jedenkrát. Pokud jeden ze snoubenců již dříve uzavřel civilní sňatek s jiným partnerem, musí být církevní sňatek schválen biskupem.²⁹

1.4 Krize v manželství

Jak uvádí Novák ve své knize: *“Změny zvyšují pravděpodobnost nástupu krize. Změnou je přitom cokoliv, co provází cestu naším životem i životem našich blízkých.”*³⁰

Možnost výskytu krize v manželství se určitým způsobem zvyšuje zejména v případě, kdy se v manželství přechází z jedné rodinné etapy života do druhé. Některé menší problémy se vyskytují na začátku společného života, ať už se jedná o narození dítěte, opětovné navrácení se do práce po mateřské dovolené, dospívání dětí a jejich odchod z domu a také nesmíme zapomenout na chvíle, kdy nastupuje stárnutí, odchod do důchodu. Ovšem tyto krize jsou ve většině případů označovány za zcela běžné, se kterými se setká každý z nás.³¹

²⁷ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 15.

²⁸ JANEČKOVÁ, P. Svatba: Vše, co potřebujete vědět. 2008. s. 54.

²⁹ SMEJKAL, V., SCHELOVÁ BACHRACHOVÁ, H. Lexikon společenského chování. 2011. s. 213 – 214.

³⁰ NOVÁK, T. Jak předejít krizi v manželství. 2004. s. 11.

³¹ NOVÁK, T. Manželské a rodinné poradenství. 2006. s. 38.

Podle Tomáše Nováka jsou dvě krizová období: *“První mezi třetím a sedmým rokem manželství. Druhé mnohem později a to mezi 17 až 25 lety manželství.”* Recept autora na tyto krize je prý jednoduchý. V první vývojové krizi je prý nutné nediskutovat o manželství, nerozebírat a právě naopak zaměřit se na řešení faktických problémů a také se věnovat svým koníčkům. Ve druhé vývojové fázi se naopak věnovat zájmům a realizovat je, vše brát s nadhledem.³²

Podle Miroslava Plzáka manželství prochází dvěma vývojovými krizemi:³³

- 1. vývojová krize - většinou se vyskytuje 2 – 8 let co je uzavřen sňatek; problém vzniká uvnitř; dochází ke zjištění, že manželství není jenom o lásce a romantice; většinou může trvat až 7 let a bývá také důvodem rozvodů,
- 2. vývojová krize - 17 – 25 let od uzavření sňatku; v tomto případě se spíše jedná o zjištění muže, že se cítí mladší, zatímco žena naopak; dalším důvodem může být odchod dětí.

Dále nesmíme zapomenout, že krize se může lišit nejen délkou ale také intenzitou.³⁴

- lehká krize – trvá kratší dobu, jsou tu spíše menší spory, ale vše rychle mizí,
- středně těžká krize – již trvá týdny, dokonce i měsíce; hádky jsou opakované, pokus o smír bývá spíše krátkodobý, vše se vrací opět k hádkám,
- těžká krize – zde se již jedná o odpor vůči partnerovi, nesnášenlivost, nastává rozvrat manželství.

Další krize, která se může objevit v manželství je jev nazývaný jako syndrom vyhoření. Co se týče právě partnerského soužití, jedná se o jisté nenaplnění, zklamání ze soužití s partnerem a jisté zatrpklosti z pohledu do minulosti. Právě v tuto chvíli člověk cítí, že je nešťastný, vnímá, že strádá emočně a fyzicky na tom není nejlépe. Ve chvíli, kdy nastupuje syndrom vyhoření, partneři se necítí spokojeni ve vztahu, cítí jistou únavu, vztah se nerozvíjí a partneři vedle sebe pouze přežívají. A v tuto chvíli začíná jistá krize, kdy se může také jednat o začátek konce.³⁵

Dříve se tvrdilo, že je možné krizi předejít. Ovšem to je opravdu omyl! Samotnému nástupu a

³² Tamtéž. s. 9 – 10.

³³ KOPECKÁ, I. Psychologie 1. díl: Učebnice pro obor sociální činnost. 2011. s. 154.

³⁴ NOVÁK, T. Jak předejít krizi v manželství. 2004. s. 12 – 13.

³⁵ Psychologie.cz (2013) Když vyhoří partnerský vztah. [online]. [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: WWW:<<http://psychologie.cz/kdyz-vyhoři-partnersky-vztah/>>.

ani krizi samotné nelze předejít. Přichází podle svých pravidel a ve velké míře také bez ohledu na to, jací lidé jsou.³⁶

1.5 Rodina a krize v rodině

Samozřejmě nesmíme zapomenout na velmi důležitý pojem, který je spolu s manželstvím spojen a to je rodina. Je složité najít přesnou definici, co vlastně pojem rodina znamená.

Pokud bychom hledali právní úpravu, tak za členy rodiny jsou považováni ti, kteří spolu žijí ve společné domácnosti a jsou osobami blízkými.³⁷ Již v minulosti na sebe rodina brala samozřejmě mnoho podob. V dnešní době se rodinou chápe skupina osob, která je tvořena manžely a dětmi žijícími ve společné domácnosti.³⁸

Rodina plní zejména tyto čtyři základní funkce:

- *ekonomickou – základem kdo na trh práce dodává pracovní síly,*
- *biologickou – zejména se jedná o to, aby byl zachován rod,*
- *výchovnou – socializace norem a cílů společnosti,*
- *emocionální – uspokojení lidských potřeb, mezi něž patří láska, jistota, bezpečí a v neposlední řadě sounáležitost.*³⁹

Pokud mluvíme o krizích v rodině, ve většině případů jsou to krize vývojové a tedy očekávatelné. Projevují se ve všech rodinách, ovšem v jiné podobě a síle. Pokud se podíváme na typy rodinných krizí, můžeme najít tento přehled:

- *krize vývojové – jako úseky v životním cyklu (souvisejí s vývojovými vlivy nazývanými “normální”),*
- *krize nenormativní – vyvolané specifickými událostmi a procesy (vztahují se k nepravdělným a nečekaným silným vlivům nárazovým či dlouhotrvajícím),*
- *krize “kumulované” – kdy k normativním vývojovým krizím přistupují nečekané ztráty (může se jednat o znásilnění, smrt jednoho člena rodiny),*
- *někteří autoři ještě uvádějí endogenní, vnitřní krize rodiny, vyvolané patologickými vzorci rodinného fungování (krize v rodinách, kde se vyskytuje násilí).*⁴⁰

³⁶ NOVÁK, T. Manželství jako trvalý stres. 2010. s. 37.

³⁷ HRUŠÁKOVÁ, M., KRÁLÍČKOVÁ, Z. České rodinné právo. 1998. s. 12.

³⁸ JANDOUREK, J. Průvodce sociologií. 2008. s. 187.

³⁹ NOVÁK, T., HARGAŠOVÁ, M. Předmanželské poradenství. 2007. s. 9.

⁴⁰ ŠPATENKOVÁ, N., a kolektiv. Krize psychologický a sociologický fenomén. 2004. s. 77.

V období krize se rodina nachází v napjaté atmosféře a zejména v této době je nejslabší a nejvíce ohrožena rozpadem. Samozřejmostí je, že krize vede k určitým změnám. Jednou z možností je, že vede k rozvodu, případně druhou možností je, že je krize zažehnána. O samotné krizi v rodině můžeme říci, že je také jistou šancí, jak změnit jisté nedostatky, které se v rodině projevují.⁴¹

Nemůžeme zapomenout ani na to, že krize rodiny je daleko rozsáhlejší a může být horší důsledky než krize partnerská. Důvodem bezesporu je to, že krize v rodině může zasáhnout také děti a mít pro ně následky, které si ponесou po celý život.

⁴¹ ŠPATENKOVÁ, N., a kolektiv. Jak řeší rodinné krize moderní žena. 2006. s. 9.

2. Rozpad manželství

Rozvod je jedna z možností, ke které se manželé mohou uchýlit. Důvodů může být bezesporu několik a ve většině případů ani sami manželé netuší, kdy a kde chyba nastala. Ať už se jedná o ukvapené rozhodnutí, o problémy společenské, případně jiné názory na výchovu dětí, tak se může jednat o chyby v komunikaci a nedostatečnou toleranci. Bohužel v dnešní době není rozvod nic ojedinělého, a naopak se jedná o velmi běžnou záležitost.

Každý bez rozdílu si uvědomujeme, že pokud manželství dospěje k rozvodu, je to jistá prohra pro každého. A každý se s takovou ztrátou dokáže vypořádat po svém. Pokud se vše obejde bez komplikací, je to jisté plus pro rozvedené partnery, kteří si nemusejí do dalšího života nést trauma z průběhu rozvodu. Ale pokud je to opak, kdy rozvod prochází velkými komplikacemi, ve většině případů to má dopad nejen na partnery, ale také na případné jejich děti, což v tomto případě je nejhorší možná věc.⁴²

Ale pokud mluvíme o rozvodu manželství, je také vhodné se zmínit, že rozvod nemá pouze negativní stránky, ale naopak, někdy může vést k pozitivním závěrům obou partnerů. Člověk se snaží vytvořit si jistým způsobem novou identitu, zamýšlí se hlouběji nad důsledky, které vedly k rozpadu manželství. Partneři se dostávají v jisté fázi života do stádia, kdy zjišťují a připouští si, že manželství bylo v jistých problémech, a proto nebylo možné, aby dále fungovalo. Člověk může naopak cítit jisté posílení, že se naučil cenit si sám sebe a v neposlední řadě člověk může zjistit, že dával své sny, touhy a koníčky do pozadí a naopak nyní se jim může věnovat.⁴³

Pokud se podíváme trochu do historie rozvodů, můžeme spatřit jisté změny.

Bezesporu pokud se podíváme do historie, můžeme zjistit, že počty rozvodů souvisí také s postavením ženy ve společnosti a samozřejmě také s právní úpravou rodinného práva.

Nejobvyklejším zánikem manželství v dnešní době je rozvod. Samotný pojem "rozvod" manželství se objevuje v právním řádu až v zákoně č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, který měl účinnost od 1. ledna 1950. Ještě před platností tohoto zákona se objevuje pouze manželská novela, která je obsažena v tehdejší zákoně. Jednalo se zejména o to, že se rozlišuje mezi rozvodem od stolu a lože a rozlukou. V případě rozvodu od stolu a lože se nejednalo o ukončení manželství z právního hlediska, proto nemohl ani jeden z manželů

⁴² POUPĚTOVÁ, Š. Netrapte se po rozvodu. 2009. s. 21.

⁴³ Tamtéž. s. 33 – 34.

uzavřít manželství jiné. Co se týče rozluky, zde již šlo o ukončení manželství i z právního hlediska a to zejména v případě cizoložství, odsouzení jednoho z manželů a jiné. Další posun nastal zákonem č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, kde již nedochází k rozlišení rozvodu a rozluky. Docházelo zde k ukončení manželství rozvodem a zejména kvůli kvalifikovanému rozvratu. Což znamenalo stav, kdy rozpad manželství je nejen hluboký, ale také trvalý. Další zákon, který se objevuje, je zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, který byl účinný až do srpna roku 1998. Ukončit manželství v tomto období bylo ovlivněno zejména dobou. Tudiž uchýlit se k rozvodu bylo velmi složité, jednalo se zejména o stav, kdy manželé a vztahy mezi nimi byly tak rozvráceny, že by nebylo možné plnit svůj společenský účel. Samotná úprava rozvodu manželství se během let měnila a zjednodušovala. Další novela zákona o rodině č.91/1998 Sb., kdy se mluví o novém pojmu a to nesporný rozvod. Jedná se o to, že se mohli manželé rozvést po vzájemné dohodě.⁴⁴

2.1 Způsoby rozpadu manželství

Projít si samotným rozvodem, znamená projít nejenom procesem právního rozvodu, ale také psychorozvodem. V případě právního rozvodu dochází k vnějšímu řešení situace, tedy k oddělení manželů, z důvodu, že spolu nemohou, nebo nechtějí žít. Zejména se začíná dělit majetek a veškeré závazky. Pro okolí je tento typ rozvodu informací, že dochází ke změně, že manželé už k sobě nepatří. Je to také počáteční krok, který předchází psychorozvodu. Naopak vnitřní řešení situace rozvodu je psychorozvod. Je těžké přesně popsat, kdy začíná a končí. Ovšem ve většině případů se zjevuje již dlouho před samotným rozvodem a ve většině případů pokračuje i dlouho po něm. Je důležité, aby lidé prošli vnitřním procesem psychorozvodu, důvodem je, že v případě přístupu k právnímu rozvodu nedochází k roztržkám a bojům.⁴⁵

Každý si asi uvědomujeme, že rozvod je z psychického pohledu považován za jedno z nejhorších traumat v životě. Někteří tvrdí, že trvá až pět let, než se s ním rozvedení partneři dokážou vyrovnat, naopak u dětí je toto trauma, které si nesou po celý život.⁴⁶

Nový občanský zákoník rozlišuje dva způsoby, kterými může být manželství rozvedeno. Níže budou oba podrobněji představeny.

⁴⁴ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. Nový občanský zákoník: Rodinné právo. 2014. s. 28 – 30.

⁴⁵ POUPEŤOVÁ, Š. Netrapte se po rozvodu. 2009. s. 15 – 17.

⁴⁶ RABOCH, J., PAVLOVSKÝ, P. Psychiatrie. 2013. s. 27.

1) Sporný rozvod

Jak uvádí zákon: *“Manželství může být rozvedeno, je-li soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze očekávat jeho obnovení.”*⁴⁷

Přesto, že je soužití manželů rozvráceno, nemůže být manželství rozvedeno, byl-li by rozvod v rozporu:

a) se zájmem nezletilého dítěte manželů, které nenabylo plné svéprávnosti, který je dán zvláštními důvody, přičemž zájem dítěte na trvání manželství soud zjistí i dotazem u opatrovníka jmenovaného soudem pro řízení o úpravu poměrů k dítěti na dobu po rozvodu, nebo

*b) se zájmem manžela, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel a kterému by byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma s tím, že mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství, ledaže manželé spolu již nežijí alespoň po dobu tří let.*⁴⁸

2) Nesporný rozvod

Jedná se o nejméně bolestnou formu rozpadu manželství. Ve většině případů k němu dochází ve chvíli, kdy jsou manželé schopni se domluvit na veškerých podmínkách.

Předpokladem rozvodu aniž by se zjišťovala jakákoliv příčina rozvratu manželství, však bývá:⁴⁹

- roční trvání manželství,
- nejméně 6 měsíců, které spolu manželé nežijí,
- totožný a pravdivý výrok manželů o rozvratu manželství,
- společný návrh, který se podá soudu,
- soudem schválená dohoda manželů o uspořádání vztahů k nezletilým dětem,
- dohoda písemná, která obsahuje úpravu majetkových vztahů.

⁴⁷ Psychologie.cz (2013) Když vyhoří partnerský vztah. [online]. [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: [WWW:<http://psychologie.cz/kdyz-vyhoři-partnersky-vztah/ >](http://psychologie.cz/kdyz-vyhoři-partnersky-vztah/).

⁴⁸ Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, § 755.

⁴⁹ RYŠÁVKOVÁ, V., BANÁTČANOVÁ, P., PRUDÍKOVÁ, D., KORBEL, F. Nový občanský zákoník úplně pro všechny. 2014. s. 78 – 79.

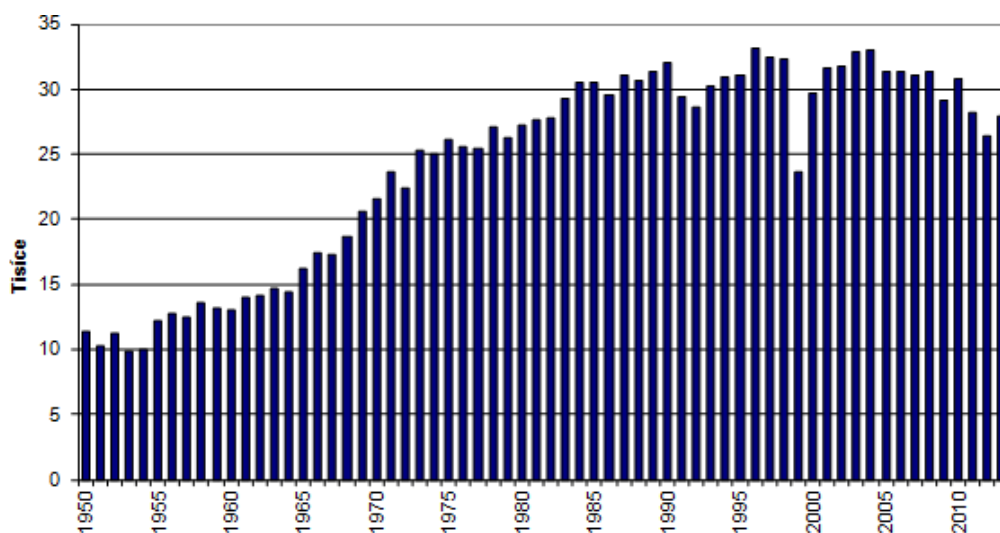
2.2 Příčiny rozpadu manželství

Na počátku, kdy lidé vstoupí do manželství, dochází k období, kdy nastává spousta změn, které se dotýkají každého jedince. Počáteční láska milenecká je rozdílná než láska v manželství a také samotné manželství vyžaduje jiné soužití. Ve chvíli, kdy jedinci plánují společný život, dostávají se na povrch různé návyky, zlovyky, které si lidé do manželství berou z života, který žili předtím. V tuto dobu velmi často dochází ke střetu potřeb a zejména požadavků jak ženy, tak muže.⁵⁰

Ale faktor, který ovlivňuje rozpad manželství nelze jednoznačně určit.

Údaje z roku 2013, které uvádí český statistický úřad, vypovídají o tom, že počet rozvodů se nikterak nezvyšuje, ovšem důvodem je pouze fakt, že se snižuje počet sňatků. Dokonce od roku 2001 se rozvody pohybují okolo 45 – 50%. Toto číslo je opravdu kritické, když si představíme, že skoro každé druhé manželství končí rozvodem.⁵¹

Na obrázku níže je uveden obrázek, který uvádí roční počet rozvodů. Jak je vidět, od roku 1950 se míra rozvodů pohybovala pod hranicí 15 tisíc. Ovšem změna nastává v roce 1960, kdy již se dostáváme přes hranici 20 tisíc. A jev zvyšujících se rozvodů pokračuje bez menších výkyvů dodnes. Zjistit důvod tak vysoké rozvodovosti je velmi problematický, protože většina lidí neuvádí skutečné důvody, které k rozvodu vedly.

Graf č. 1 Roční počet rozvodů

Zdroj: Český statistický úřad (2013)

⁵⁰ MÁCHOVÁ, J. Duševní hygiena rodinného života. 1974. s. 45.

⁵¹ Český statistický úřad (2013) Rozvodovost. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupný z WWW:<<https://www.czso.cz/csu/czso/rozvodovost>>.

1) Nevěra

Další možnost, která může vést k rozvodu. Někdo nevěru bere jako součást života, jiný ji vidí jako důvod, proč manželství musí dospět právě k rozvodu. Ale i tuto problematiku musíme zmínit, zvláště pokud mluvíme o manželství.

Jak uváděl Miroslav Plzák v jedné ze svých učebnic z roku 1988, že nevěry jsou schopny až okolo 2 – 4% mužů a žen. Ovšem ne každý z nás má potřebu, případně chuť ji realizovat. V dnešní době je podváděných kolem nás tolik, že bezesporu je velmi těžké zjistit přesná čísla. Jak víme, muži se tímto rádi chlubí, naopak ženy mlží. V tom si jsou pohlaví hodně rozdílná.⁵²

Ale otázkou stále zůstává, co to vlastně nevěra je? Ať se zeptáme kohokoliv, dostaneme bezesporu pokaždé jinou odpověď. Ano, každý z nás vnímá nevěru jinak. Pro některé je nevěra pouhé laškování, jednorázové selhání, dlouhodobý vztah a také sexuální kontakt po telefonu. Někdo bere za nevěru jen pouhé špatné myšlenky. A poslední otázka, která se dostává na povrch, proč jsme nevěrní? A přesně na toto neumí odpovědět ani nikdo z nás. Pro někoho to může být potěšení z intimního vztahu s někým jiným, ale určitě má nevěra i ne sexuální důvody.⁵³

Například Šmolka uvádí základní typy nevěry:⁵⁴

- flirt – pouhé nezávazné koketování, realizace v tomto případě není,
- mimomanželský kontakt – ve většině případů se jedná pouze o sexuální kontakt,
- dobrodružství – jedná se už o delší časové trvání,
- mimomanželský vztah – tady se již jedná o dlouhodobější sexuální vztah a je tu velmi silná emoční vazba,
- virtuální nevěra – jde o využití internetu, případně nějaké to chatování,
- kybersex – anonymita a v dnešní době velmi dostupné,
- swingování,
- prostituce.

⁵² PASTOR, Z. Sexualita ženy. 2007. s. 140.

⁵³ Tamtéž. s. 140.

⁵⁴ ŠMOLKA, P. Nevěra – pro podváděné a podvádějící. 2010. s. 15 – 18.

2) Žárlivost

Jedna z definic žárlivosti uvádí, že: “ Se jedná o jakousi formu úzkosti, která se vyskytuje ze strachu a obav, že ztratíme lásku jiné osoby.”⁵⁵

Další z autorů uvádí, že: “Žárlivost je jako jakýsi záporný emoční stav, forma úzkosti, která vzniká z pocitu nejistoty, strachu ze ztráty milované osoby.”⁵⁶

3) Závislost

Bohužel nemůžeme zapomenout ani na tento jev, který má ve většině případů za následek rozpad manželství. Ačkoliv můžeme shledat mnoho závislostí, nyní si představíme jenom některé z nich.⁵⁷

- Závislost na alkoholu – jeden z mnoha spouštěčů problémů, bezesporu důvodem také je, že alkohol je ve společnosti tolerován. O problém se ve většině případů jedná až ve chvíli, kdy se alkohol stává problémem v partnerském vztahu a nastoluje jisté bariéry.
- Workoholismus – ačkoliv dnešní doba vyžaduje pracovat naplno, může se stát, že z maličkosti je krůček k závislosti. Práce se stává prioritou, vše ostatní je v pozadí, dokonce i rodina. Není výjimkou, že i workoholismus je častým důvodem rozvodu.
- Násilí ve vztahu – v dnešní době se obětí může stát kdokoliv z partnerů ve vztahu. Bohužel je to mnohem častější jev než si lidé dokážou připustit. V dnešní době se o tomto problému nemluví, proto se mnohdy násilí projevuje za zavřenými dveřmi.

2.3 Důsledky rozpadu manželství

Bezesporu nebudeme daleko od pravdy, když řekneme, že při rozpadu manželství každý z účastníků něco ztrácí.

1) Psychologické důsledky rozvodu

Když vyslovíme slovo prohra, nikdo z nás jej nemá rád. A i samotný rozvod je jakousi prohrou, kterou mohou cítit oba partneři. Každého člověka bolí ztráta a rozvod je ztráta a bolest.⁵⁸

Ačkoliv je rozpad manželství v dnešní době celkem častý jev, stále je to cosi negativního, co

⁵⁵ NOVÁK, T. Žárlivost – jak ji zvládat. 2009. s. 7.

⁵⁶ HARTL, P., HARTLOVÁ, H. Psychologický slovník. 2009. s. 711.

⁵⁷ VENGLÁŘOVÁ, M. Průvodce partnerským vztahem. 2008. s. 80, 87 a 91.

⁵⁸ POUPĚTOVÁ, Š. Netrapte se po rozvodu. 2009. s. 21.

postihne nejen partnery, ale také děti. Důsledky jsou psychologické a také ekonomické, z čehož plyne, že lidé mají velký problém se vyrovnat s koncem vztahu, zvláště když v počátku s ním spojovali svoji budoucnost.⁵⁹

Pokud mluvíme o důsledcích rozvodu ať již pro muže nebo ženu, bezesporu najdeme mnoho ztrát, které potkají jednoho nebo druhého partnera. Mezi ně patří:

- ztráta vztahu a jistot,
- možná ztráta dětí,
- ztráta partnera, manžela/ manželky,
- možná ztráta sociálního zázemí,
- rozpad plánů a naplánované budoucnosti,
- jiné.⁶⁰

Dle jedné z autorek je důsledkem rozvodu:

- 1) *Odmítání skutečnosti* – první stádium, kdy odmítáme skutečnost a snažíme se naopak do pozadí dát danou skutečnost. Stále si člověk namlouvá, že vše bude v pořádku, že se vše vrátí do normálu. Spíše se projevuje vztek na sebe a partnera.
- 2) *Léčení bolesti* – na povrch vyplouvají emoce, myšlenky naplno zatím nefungují tak, jak by měly. Hojení duše nejde naplno. Projevuje se tu bezmoc, náladovost a také vztek.
- 3) *Dělání, přemýšlení, odpoutání a stabilizace* – emoce se hojí a stabilizují, bolestné vzpomínky řídnou a také se snižuje intenzita. Dostává se člověk do reality, více myslí na budoucnost a neohlíží se do minulosti.
- 4) *Vytváření nové identity a nové koncepce života* – vše se postupně dostává do normálu. Lidé se již snaží spíše přistupovat k rozchodu reálněji. Začíná si člověk sebe cenit, více si věřit.⁶¹

Vyrovnat se s rozvodem je velmi individuální jev, každý člověk se s tímto dokáže vypořádat jinak dlouhý čas, záleží na mnoha podmínkách. Co se tedy týče průměrné doby, kdy se dokáže člověk vypořádat s rozvodem, se pohybuje okolo 1 – 2 let.⁶²

⁵⁹ JANDOUREK, J. Průvodce sociologií. 2008. s. 190.

⁶⁰ WOLF, D. Když partner odchází...: Praktické rady k překonání osamělosti z rozchodu a rozvodu. 1994. s. 36.

⁶¹ POUPEŤOVÁ, Š. Netrapte se po rozvodu. 2009. s. 26 – 34.

⁶² Tamtéž. s. 24.

Jako po všem negativním by si měl člověk najít pozitivní věci, které mu udělají radost. Zahojit rány, které rozvod způsobí, jsou velmi složité.

2) Ekonomické důsledky rozpadu manželství⁶³

- *Pro ženy*

Sám o sobě rozvod má největší dopad na ženy. V manželství ženy podřídí svůj život dětem a manželovi, kde zároveň mají přístup k investicím. V době rozvodu o vše přicházejí a zároveň čas, který všemu věnovaly, nedostávají zpět. Ženy samy o sobě ztrácejí mnohem více než muži. Ze dne na den se stávají osobou, která se s jedním příjmem musí starat o děti a domácnost. Dalším negativním důsledkem bezesporu je, že v rámci svého pohlaví jsou znevýhodněny na pracovním trhu. A jedním z dalších bodů je také důsledek, kdy se rozvedené ženy s dětmi stávají ohroženou skupinou v rámci chudoby.

- *Pro muže*

Naopak muži neztrácejí nejen postavení v práci, ale také získávají čas a prostředky, které mohou věnovat svým koníčkům a investovat je do práce. Jedna z možných negativních stránek, která potká muže, je ztráta bydlení a také povinnost platit výživné na své děti.

3) Dopady rozvodu na funkci rodiny

Pokud se ve vztahu také objevuje dítě, jedná se o rodinu a bezesporu rozpad manželství má v tomto případě nejhorší následky. Samotný rozpad manželství může velmi zasáhnout funkci rodiny, ať se jedná o stránku emocionální, výchovnou nebo ekonomickou, a jiné.

- *Ekonomické*

V případě rozvodů bývá velmi často zasažena zejména životní oblast účastníků rozvodu. Co se týče žen, bývají zasaženy nejvíce. Důvodem je, že většina dětí bývá po rozvodu svěřena do péče ženám. S tím ale bývají spojeny jistá úskalí, bezesporu to je důvod, kdy je ztížena možnost, aby si žena našla práci, případně si ji udržela. Ve chvíli, kdy dojde k rozvodu, se dělí i majetek a největší problém nastává tehdy, když se model rodiny se dvěma příjmy rozdělí na dva rozdílné. Právě v tuto chvíli jeden z manželů, který se stará o dítě, musí zároveň vyjít pouze s jedním příjmem na domácnost. V případě ženy nastává ještě jeden problém, tedy najít

⁶³ Socioweb.cz (2013) Co znamená rozvod pro ženy a pro muže. [online]. [cit. 2015-06-03]. Dostupný z WWW: http://www.socioweb.cz/upl/editorial/download/195_SOCIOWEB_11_2011.pdf.

si vhodnou práci. Průzkumy ukazují, že ženy jsou jistým způsobem znevýhodněny na trhu práce. A v neposlední řadě, ženy se závislými dětmi se velmi často dostávají do skupiny, která je ohrožena chudobou a zároveň nízkou životní úrovní.⁶⁴

- **Emocionální**

Pokud budeme mluvit o rozpadu manželství, a jaký má dopad na emocionální stránku rodiny, bezesporu se nevyhneme především tomu, že nejvíce zasáhne děti. Rodiče a dítě, to je pevný svazek. Dítě je na rodičích závislé ať už mentálně, tak samozřejmě psychicky. V případě, kdy rodiče dospějí k rozvodu, je to pro dítě velmi traumatizující období. Jednou z nejzávažnějších těžkostí rozvodu je zejména odcizení se dítěte s rodičem. To samozřejmě může mít různé fáze, od odmítání až po zavržení, které zároveň může být i celoživotním problémem. A bezesporu to má nejen dopad na dítě, ale také na rodiče.⁶⁵

- **Výchovné**

Opět se dostáváme zejména k výchově dětí, a jaký dopad na ně má rozvod rodičů. Ke svému vývoji každé dítě potřebuje mít přítomnu dospělou osobu. Ovšem objevují se oblasti, kde se mohou vyskytnout potíže zejména u dětí, které jsou svěřeny například pouze do výhradní péče matky, či otce. Nyní je důležité uvést některé problémy, které se mohou vyskytnout v případě výhradní péče jednoho, nebo druhého rodiče.⁶⁶

Pokud jde o matku, může se jednat o tyto problémy a samozřejmě mnohé další:⁶⁷

- *Oblast identifikace: mohou je mít chlapci, i děvčata. Ovšem spíše se vyskytuje u chlapců, kteří nemají kontakt s mužským vzorem. U dívek to je problém s identifikací, v případě, když má matka př. pocity ublíženosti muži, nevyrovnala se s odchodem partnera, atd.*
- *Intimní vztahy: v případě, když v rodině nefunguje z nějakých důvodů otec. U dívek to může mít za následek nejistotu ve vlastních vztazích.*
- *Oblast citová: mají je všechny děti, které jsou ve výhradní péči pouze jednoho z rodičů. Nejvíce to bývá smutek ze ztráty častého kontaktu.*

Pokud se jedná o otce, mohou to být tyto problémy:⁶⁸

⁶⁴ JANDOUREK, J. Průvodce sociologií. 2008. s. 190.

⁶⁵ POUPĚTOVÁ, Š. Netrapte se po rozvodu. 2009. s. 40 – 41.

⁶⁶ SDRUŽENÍ LINKA BEZPEČÍ. Rodiče, děti a jejich problémy. 2011. s. 72.

⁶⁷ Tamtéž. s. 73.

- *Oblast kognitivních schopností: jsou podmíněny rozdílným přístupem otce ke spontánním poznávacím aktivitám dítěte. Co se týče matek, ty děti ochraňují, zatímco otcové se snaží podporovat zvědavost, odvahu a tvořivost.*
- *Oblast osamostatnění se a vztahů: pokud se otcové více starají, děti zvládají lépe stres.*
- *Oblast vztahů k příslušníkům druhého pohlaví: v případě chlapců je otec vzorem mužnosti, umožňuje chlapcům možnost identifikace. Co se týče dívek, otec je jistým modelem o mužském a partnerském chování.*
- *Oblast delikventního chování: nižší se ukazuje především u chlapců, kteří mají péči otce.*

⁶⁸ SDRUŽENÍ LINKA BEZPEČÍ. Rodiče, děti a jejich problémy. 2011. s. 73.

3. Vlastní výzkumné šetření

Tato část práce se zabývá zejména příčinami a důsledky rozpadu manželství. Průzkum je proveden formou dotazování, a to zejména z důvodu, že ne každý rád mluví o svém soukromí. Dotazování probíhalo u známých a přátel, pomocí internetového zdroje “VyplnTo.cz“.

Jak bylo uvedeno již výše, rozpad manželství je v dnešní době velmi častý jev, a proto si myslím, že je velmi důležité vědět, jak se k tomuto problému lidé staví.

Ve své práci se prostřednictvím průzkumného šetření pokusím zjistit, jakou zkušenost lidé mají s problematikou rozvodu, jak případně daná problematika ovlivnila jejich soukromý a také pracovní život.

3.1 Stanovení cíle a hypotéz průzkumného šetření

Hlavním cílem bakalářské práce je zajistit příčiny a důsledky rozpadu manželství a zároveň zjistit, jaký mají vliv na člověka.

Na základě stanoveného cíle byly určeny hypotézy.

H1: Předpokládám, že nevěra je důvodem rozpadu manželství u více jak poloviny dotazovaných respondentů.

H2: Předpokládám, že více jak 50 % respondentů uvede, že vstoupili do manželství z lásky.

H3: Předpokládám, že ženy častěji, než muži budou udávat, že rozvod pro ně měl negativní ekonomické důsledky.

H4: Předpokládám, že alespoň 50 % manželství před rozvodem vyhledalo odbornou pomoc.

3.2 Metodika sběru dat

Co se týče zkoumání, jeho pomocí se řeší jeden nebo více souvisejících problémů. Pokud se týče řešení nějakého problému, představuje to řadu vzájemně propojených kroků a činností. Jednotlivé výzkumy se mohou samozřejmě lišit. Ovšem schéma je následující:

- *stanovení problému,*
- *formulace hypotézy,*
- *testování hypotézy,*
- *vyvození závěrů a jejich prezentace.*⁶⁹

⁶⁹ CHRÁSKA, M. Metody pedagogického výzkumu. 2016. s.11.

Metodická část práce se věnuje samotnému průzkumu, který byl prováděn formou dotazníkového šetření.

Dotazník je jeden ze způsobů dotazování osob, který vede k zisku většího množství odpovědí. Je to nejčastější metoda výzkumu.⁷⁰

Na počátku byl identifikován zkoumaný problém. První fází bylo dotazníkové šetření, které se zakládalo na vytvoření nejen elektronického, ale také tištěného dotazníku. Samotný dotazník je uveden v příloze A této práce. Poté již bylo zahájení průzkumu, kdy byly dotazníky vystaveny na internet, rozeslány a případně i rozdány. Další část spočívala ve vyhodnocení vrácených dotazníků. Nakonec je také důležité snažit se o jistá doporučení a opatření, která by vedla k možnosti, jak se chovat preventivně, aby se lidé vyvarovali právě rozpadu manželství.

Pro zjištění údajů byla zvolena **kvantitativní metoda** – dotazníkové šetření. Důvodem je jistá anonymita, která ctí i soukromí lidí, jelikož problematika manželství a rozvodu je bezesporu velmi citlivým tématem každého. Ovšem i jisté negativní stránky můžeme u dotazníkového šetření najít, což je nepochopení otázek, ne zcela jasné odpovědi a také časově náročnější vyhodnocení dat.

Dotazník se skládá z 23 otázek. Větší část otázek je uzavřených, jen v malém množství případů se objevuje možnost jiné, kde každý z dotazovaných respondentů může vyjádřit svůj názor, pokud mu již nevyhovuje odpověď, která je uvedena. V závěru dotazníku má samozřejmě každý dotazovaný možnost vyjádřit své připomínky a názory, kde může uvést své nápady, případně jiné možnosti, co by doporučil.

Po kompletním vytvoření dotazníku jsem jej vyvěsila na internetové stránky a část vytiskla a rozdala mezi známé. Důvodem zejména byla anonymita, protože většina lidí nerada mluví o svém soukromí. Při samotném odevzdání jsem respondenty poučila, že mají týden na vyplnění dotazníku a v případě jakýchkoliv nejasností, že mě mohou kontaktovat. Struktura dotazníku byla následující: na úvod oslovení respondentů s žádostí o spolupráci a také stručné vysvětlení dané problematiky, kterou se šetření zabývá. Dále bylo v dotazníku uvedeno, jak správně vyplnit dotazník.

Na základě výsledků, které dotazníkové šetření přineslo, budou stanoveny závěry a také jistá doporučení a preventivní opatření, která by vedla k vyvarování se chyb, které mohou být příčinou rozpadu manželství.

⁷⁰ ČÁBALOVÁ D. Pedagogika. 2011. s. 108.

3.3 Popis souboru respondentů

Cílem bylo získat, pokud možno co největší množství vyplněných dotazníků, aby byl zjištěn ucelený soubor. Průzkum byl zaměřen zejména na osoby, které jsou, případně prošly manželstvím. Důvodem je samozřejmě osobní zkušenost a další možnost mít jistá stanoviska k danému tématu. V případě dotazníků, které jsem v blízkém okruhu známých rozdala, se mi jich vrátilo 100 %, což bylo 60 dotazníků. Dále byl dotazník vyvěšen na internetovém portálu, kde mi přišlo celkem 90 vyplněných dotazníků. Myslím si, že je to velmi kladný jev, kdy z takto vybraných dotazníků můžeme stanovit již nějaké výsledky.

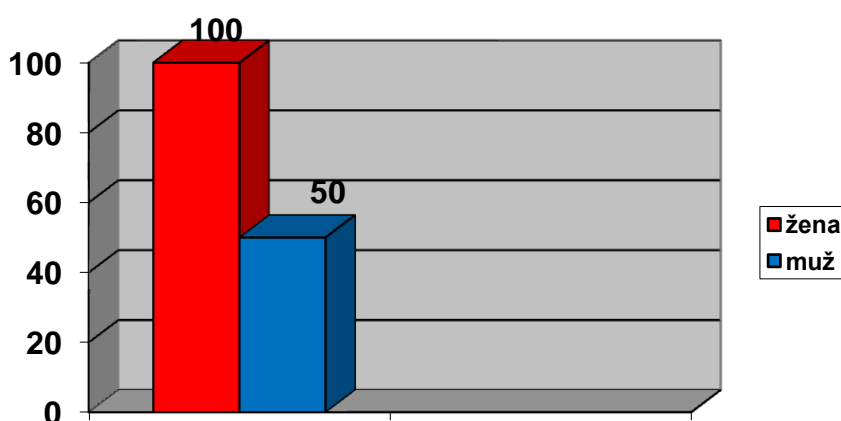
3.4 Rozbor a zpracování výsledků

Informace, které dotazníkové šetření přineslo, jsem vyhodnotila a zároveň zpracovala pomocí grafů a tabulek pro lepší přehlednost prezentace výsledků. Aby byly dotazníky správně vyhodnoceny, byly použity programy Microsoft Excel a Microsoft Word. V těchto programech byly odpovědi zpracovány pomocí absolutní a relativní četnosti.

Jednotlivé grafy daných otázek jsou součástí zodpovězených otázek pro lepší přehlednost.

Myslím si, že z výsledků, které jsem získala z dotazníkového šetření, je toto velmi kladný výsledek. Zvláště, když vezmeme v potaz, že se jedná o velmi citlivé téma a většina lidí má strach se o takovém tématu jakkoliv vyjadřovat. Většina lidí takové problémy řeší spíše za zavřenými dveřmi rodinného kruhu, než je veřejně ventilovat ostatním.

1. Vaše pohlaví?

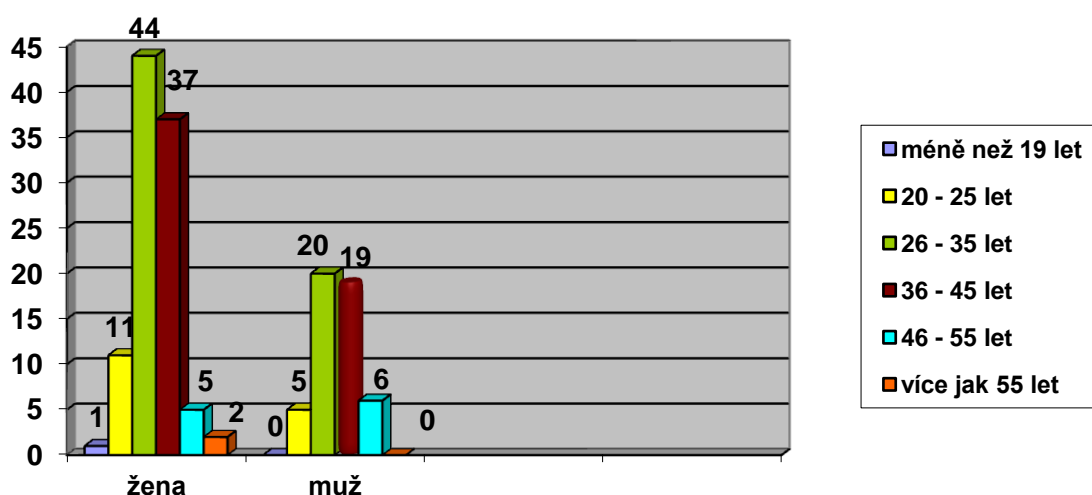
Graf č. 2 Zastoupení mužů a žen ve vzorku respondentů

Pokud vezmeme v potaz téma, kterým se tato práce zabývá a otázky, které byly respondentům nabídnuty, bylo již na začátku zcela jisté, že v tomto vyhodnocení dotazníku, bude největší procentuální zastoupení u žen, tedy 100, než u mužů, kterých bylo pouze 50.

Je velmi zajímavé porovnat ze všech uvedených odpovědí na dané otázky, které byly v dotazníku položeny, jak odlišné názory mají ženy a muži. Je jisté, že každý máme jiné názory a pohledy na vztah, manželství a rozvody. Zejména v jistém věku, kdy si procházíme různým obdobím, životními zkouškami. A z vyhodnocení tohoto dotazníkového šetření je vidět, jak rozdílní jsou muži a ženy.

Z dotazníku v příloze vyplývá, že o této problematice se více podělí právě ženy než muži. I když bych v tomto problému neviděla jako zcela podstatný, stále si myslím, že určitý nepoměr může mít za následek, že muži jsou v tomto ohledu méně komunikativní a stále v přesvědčení, že o tomto problému neradi mluví. Možná i to má za následek, že většinou jsou těmi, kteří se uchýlí k razantnějším krokům ve vztahu a manželství než ženy. Samozřejmě je také možné, že právě u mužů byl problém již s názvem dané problematiky, protože ne každý rád mluví o svých prohrách, problémech a věcech, které mají za následek rozpad manželství. Zvláště potom muži nebývají v tomto ohledu vstřícní, aby dokázali mluvit o problematice rozpadu manželství. Je pravda, že i z dalších otázek vyplývá, že ženy dokážou na rovinu uvést, co stálo za vstupem do manželství a také za tím, proč nastal rozpad manželství.

2. Kolik Vám je let?

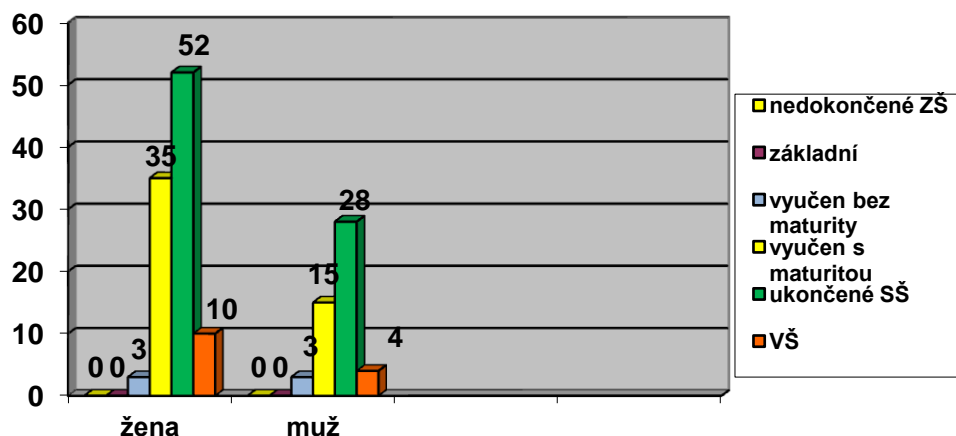
Graf č. 3 Věkové rozdělení u mužů a žen ve vzorku respondentů

Z dotazníku bylo zjištěno, že největší zastoupení odpovědí na dotazník je právě u lidí mladých, v tomto případě ženy ve věku 26–35 let, kdy odpověď označilo 44 dotazovaných. U mužů to bylo 20 dotazovaných. Následováno středním věkem, což je v tomto případě od 36–45 let, žen bylo 37 a mužů 9. Menší množství odpovědí bylo u věku 46–55 let, kdy žen bylo 5 a mužů 6. Více jak 55 let bylo označeno u jedné dotazované ženy. A ve věku 20–25 let se jednalo o 11 žen a 5 mužů. Pouze mladší 19 let, byla jedna žena.

Pozitivní jev vidím zejména v tom, že tu máme poměrně různorodé zastoupení dotazovaných, kdy můžeme poté vidět různé názory na manželství a případně následný rozvod. Zejména u mladší kategorie dotazovaných je zajímavé zjištění, protože bychom spíše mohli očekávat, že mladí lidé se na počátku vztahu tolik neznají a bude pro ně prioritou, nejdříve se snažit poznávat jeden druhého, sžívat se, ale opak je pravdou.

Stejný problém vidíme u lidí ve středním věku, tady se dá říci, že lidé by měli mít již jisté životní zkušenost, znát sebe i své partnery a umět reagovat na nálady svého protějšku, ale opět je vidět, že lidé raději utíkají před problémy, než aby je řešili přímo z očí do očí. Lidé starší, což se dalo předpokládat, a dotazníkové šetření tento výrok potvrzuje, mají již jiné názory, co se manželství a rozvodu týče. Toto je velmi dobře vidět na dotazníkovém šetření v dalších odpovědích, které respondenti uvedli.

3. Dosažené vzdělání?

Graf č. 4 Dosažené vzdělání u mužů a žen ve vzorku respondentů

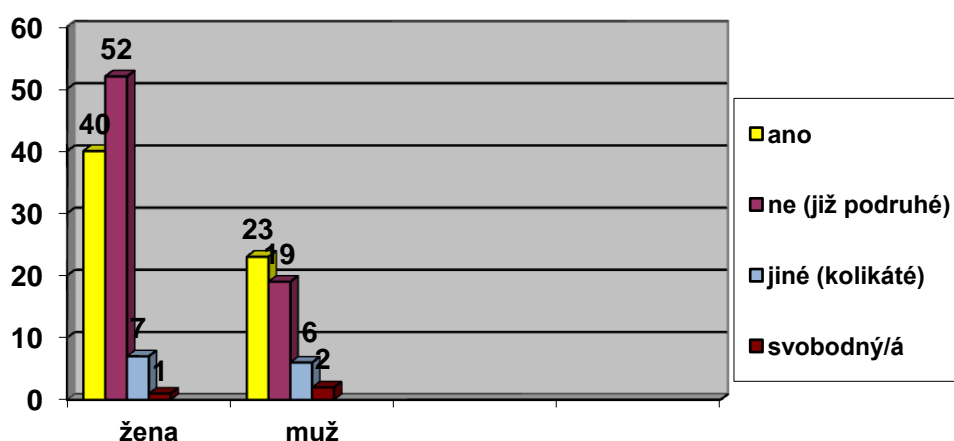
Ačkoliv by se mohlo zdát, že tato otázka se manželství úplně netýká, můžeme vidět, že i tady jsou jisté ukazatele, které můžeme vyhodnotit v případě manželství. Většina sesbíraných

vzorků ukazuje, že více jak polovina dotazovaných měla ukončené střední vzdělání, další zastoupení bylo u středního vzdělání zakončeného maturitou, respektive u žen to bylo 35 dotazovaných, u mužů 15. Nejmenší zastoupení bylo u vyučení bez maturity, kde shodně u žen i mužů, byly 3 odpovědi. A vysokoškolské vzdělání u žen 10, u mužů 4 dotazovaní.

Možná i tento jev ukazuje, že mladší lidé, kteří vstupují do manželství v mladém věku, v tomto případě po dosažení zletilosti, jsou lidé, kteří nemají zkušenosti, co se vztahu dvou lidí týče a manželství už vůbec. Většinou se mladí lidé poznávají až ve chvíli, kdy spolu začínají žít, bez prostředků, bez zkušeností, což může mít za následek, že ne vždy jsou lidé připraveni na takový náhlý skok do života. Začínají problémy, **které doposud nemuseli řešit** a najednou se před nimi objeví a musejí je společnými silami řešit, což bohužel ve většině případů znamená rozpory, na které ve vztahu nebyli zvyklí.

Naopak lidé, s vysokoškolským vzděláním jsou ti, kteří na jednu stranu, již sice mají pracovní nabídky a přísun finančních prostředků, ale i to nemusí vždy znamenat pozitivní aspekt v životě a plánování manželství. Může tu být naopak problém s hledáním práce, bydlením, zabezpečením rodiny, lidé v tomto věku dávají přednost budování kariéry, a když se snaží pořídit si rodinu, většinou se vyskytuje problém s nedostatkem času, s kladením veškerého času na práci, na koníčky a zbytek na druhého z partnerů. To znamená, že se do pozadí dostává rodina, manželství a budoucnost.

4. Jste vdaná/ ženatý poprvé? (Pokud jste svobodný/á, pokračujte až otázkou 21.)

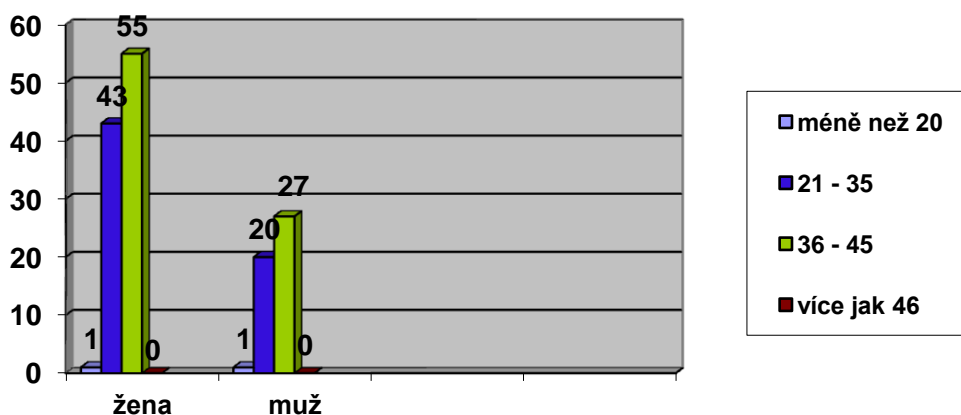
Graf č. 5 Rodinný stav u mužů a žen ve vzorku respondentů

Jak již bylo uvedeno v předcházející otázce, zvláště u žen byla odpověď s největším zastoupením již podruhé (52 odpovědí), tedy, že si již prošly rozvodem a do manželství vstoupily podruhé, i přesto co prožily, a čím si prošly. Tento jev se poté projevuje i v dalších otázkách, kdy je přesně uvedeno, z jakého důvodu do manželství vstoupily. Další četné zastoupení odpovědí u žen bylo, že vstoupily do manželství poprvé, v tomto případě 40 dotazovaných. Ohledně otevřené odpovědi, označilo celkem 7 žen, že vstoupily již do druhého manželství. Pouze jedna odpověď byla, že se jedná o svobodnou ženu.

U dotazovaných mužů byla naopak nejvíce zastoupena odpověď poprvé, tedy 23 odpovědí. V tomto případě se nejvíce po vyhodnocení dotazníkového šetření jednalo o mladé muže, kteří vstupovali do manželství, v době, kdy nejvíce docházelo k rozpadu manželství, což můžeme přičítat právě mladé nerozváženosti. Samozřejmě to ne vždy je pravidlem, ale v tomto případě u dotazovaných respondentů se toto pravidlo potvrdilo. Z nabídky odpovědí dále vyplývá další nejvíce zastoupená odpověď, a to, vstup do druhého manželství. Další vyskytující se odpovědi bylo další manželství, tedy 19 odpovědí. V případě druhého manželství se jednalo o 6 odpovědí u mužů. Pouze 2 dotazovaní byli svobodní.

Z odpovědí je zajímavé, že i v dnešní době, pokud lidem první manželství nevyjde a dospěje k rozvodu. Přes tento negativní jev se lidé rozhodnou vstoupit do manželství dalšího.

5. Kolik Vám bylo let v době, kdy jste uzavřeli svoje první manželství?

Graf č. 6 Průměrný věk při vstupu do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Myslím si, že se jedná o zajímavou otázku, kdy zejména šlo o to, abychom zjistili, kdy lidé dospějí k tak důležitému kroku, jako je manželství. Je vidět, že tento trend se mění na rozdíl od minulosti, kdy do manželství vstupovali zejména mladí lidé kolem 20 let. Dneska je to

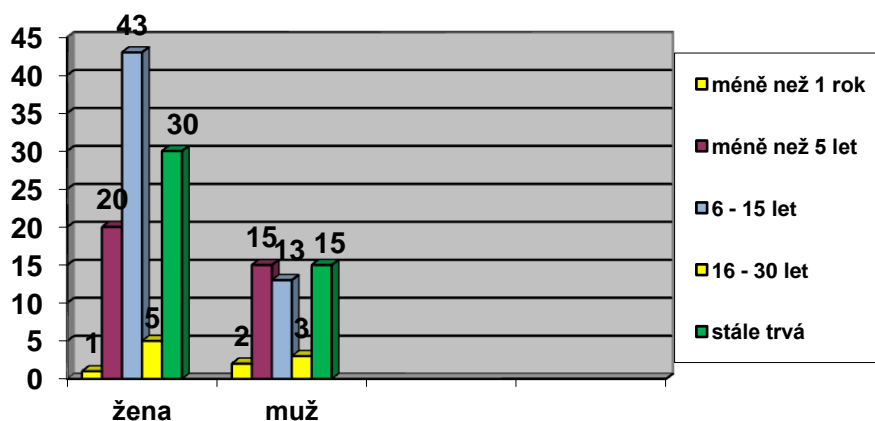
naopak věk pozdější. Může se jednat o to, že lidé dávají přednost kariéře, získání finančních prostředků a jistým způsobem také životu bez závazků.

V případě této otázky bylo zajímavé, že se shodovaly odpovědi jak u žen, tak i u mužů. Více jak polovina dotazovaných odpověděla shodně, že vstup do jejich prvního manželství byl právě ve věku 36-45 let, což dle zkušeností je nejčastějším věkem, kdy se lidé rozhodují k tomuto důležitému kroku. U žen to bylo přesně 55 odpovědí, u mužů 27. Další velmi hojně zastoupenou odpovědí byla ve věku 21–35 let, u žen to bylo 43 odpovědí a u mužů 20. Menší množství odpovědí bylo v méně než 20 let, shodně jak u žen, tak muži po jedné odpovědi, ale tady poté z dalšího šetření vyplývá, že tito lidé po určitém věku dospěli k názoru, že to byl špatný a nerozvážený krok.

I v tomto případě se potvrzuje pravidlo, že lidé vstupují do manželství s jistou rozvahou a pokorou, zvláště v dnešní době se již nejedná a samozřejmost, ale většinou lidé uvádějí, že se rozmyšlejí, zda se opravdu jedná o pozitivní krok do budoucnosti pro oba partnery. Ve většině případů lidé vstupují do manželství, když očekávají potomka, plánují společnou budoucnost a chtějí spolu strávit život. Jedná se o důležitý krok a možná právě u získaných odpovědí je vidět, že vstup do prvního manželství byl v poněkud pozdějším věku, než by mnozí očekávali.

Z grafu lze vyčíst, že v dnešní společnosti se již posouvá věková hranice při vstupu do manželství. Tedy, pokud již se partneři k tomuto kroku rozhodnou, jedná se většinou o věkovou hranici nad 35 let, což vidíme z grafu. Ovšem není to zcela jasný jev, protože v případě dotazované škály respondentů se tato odpověď vyskytovala nejvíce.

6. Jak dlouhou dobu trvá (trvalo) Vaše první manželství?

Graf č. 7 Délka prvního manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

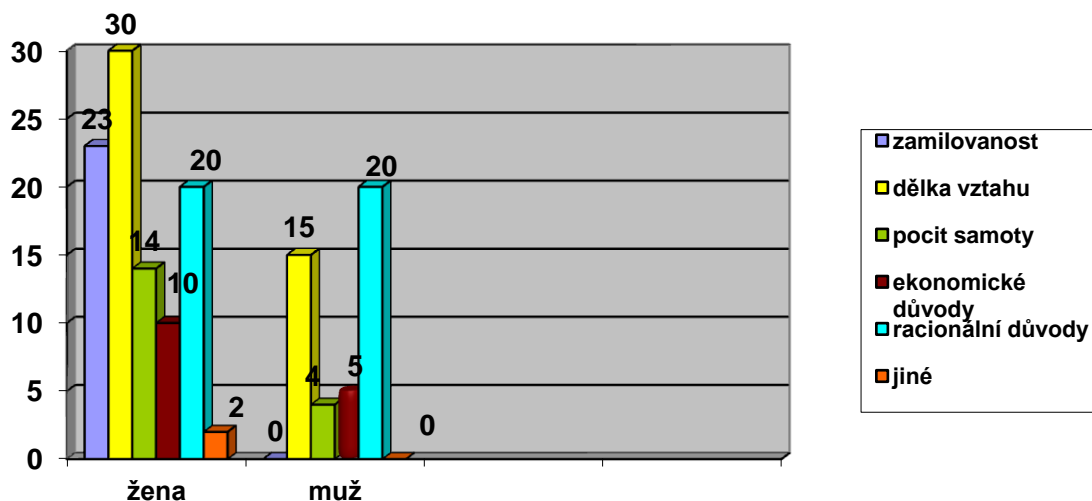
Z odpovědí nelze s přesností uvést, po jak dlouhé době se manželství u respondentů rozpadlo. Jelikož dotazovaní měli pouze na výběr škálu od – do a nikdo neuvedl přesné roky, můžeme se pouze domnívat, kolik let manželství opravdu trvalo. Ale i přesto vidíme, že se potvrzuje jisté pravidlo, a krize v manželství se objevuje po 7 letech.

Největší zastoupení bylo, co se týče žen, doba trvání 6–15 let, tedy 43 odpovědí, další zastoupení, pozitivní v tomto případě, bylo 30 odpovědí, že stále manželství trvá. Dále můžeme vyčíst, že třetí příčku zaujímá odpověď méně než 5 let, kdy bylo označeno 20 odpovědí. V případě 16–30 let to bylo u žen 5 dotazovaných a poslední místo zaujímá odpověď méně než 1 rok, kdy bylo označeno jedenkrát.

U mužů největší zastoupení měly dvě odpovědi shodně, tedy méně než 5 let a stále trvá manželství, bylo označeno od 15 dotazovaných. Dále 13 odpovědí bylo 6–15 let. Nejméně odpovědí bylo u 16–30 let, kdy máme 3 odpovědi a méně než 1 rok u dvou dotazovaných.

Pozitivní jev je také u odpovědí, že manželství stále trvá. Jedná se o poměrně pozitivní čísla, co se prvního manželství týče, protože v dnešní době se v drtivé většině setkáváme s tím, že mnoho manželství nevydrží. Ale u námi získaných odpovědí vidíme, že naopak stále trvá.

7. Jaké důvody převažovaly, že jste se rozhodl/a vstoupit do manželství?

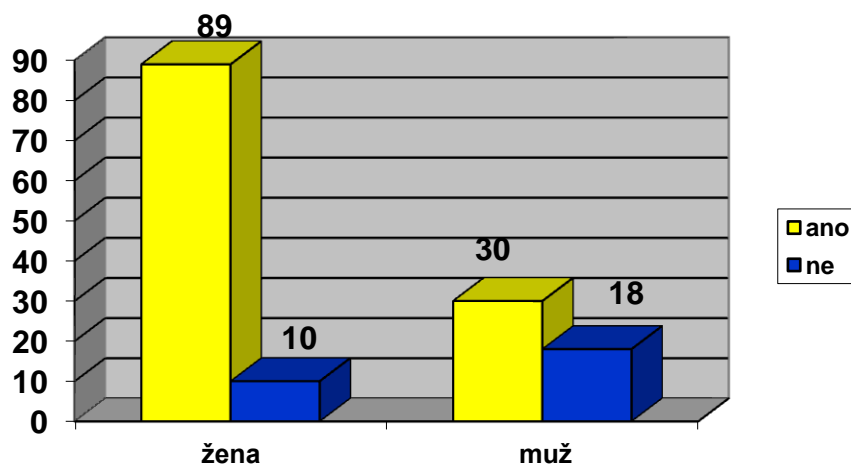
Graf č. 8 Důvody vstupu do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Je zajímavé u těchto výsledků šetření vidět, jak se rozcházejí názory žen a mužů. Tady právě vidíme, že ženy jsou více citově založené, proto se možná i odpovědi rozcházejí. Naopak muži tu odpovídali více racionálně, co se týče citové stránky, tady se neprojevila tolik.

U žen nejvíce převažuje délka vztahu, jak bylo uvedeno výše, jedná se o citovou stránku. Celkem 30 dotazovaných tuto odpověď označilo. Další byla zamilovanost, tedy 23 odpovědí, po ní následovaly racionální důvody 20 odpovědí. Již menší zastoupení bylo u pocitu samoty, tady tuto odpověď uvedlo 14 odpovědí a ekonomické důvody označilo 10 žen. V případě odpovědi jiné uvedly dvě ženy shodně rodinné poměry. V případě mužů byly nejvíce označeny racionální důvody, 20 odpovědí, poté délka vztahu 15 dotazovaných. Další hojnou odpovědí byla zamilovanost, tady ji označilo 14 respondentů. Ekonomické důvody uvedli 4 a pocit samoty 5 dotazovaných. V případě mužů také hodně rozhoduje délka vztahu, která má za následek, že se rozhodli vstoupit do manželství.

Zejména v této otázce vidíme velké rozdíly odpovědí, které panují u žen a mužů. Ženy jsou velmi často citově založeny, dávají průchod emocím, a právě proto se u nich nejvíce vyskytuje odpověď zamilovanost a délka vztahu. Délka vztahu také souvisí svým způsobem s láskou a zamilovaností, kterou v počátku mají oba partneři, ale u žen se s větší pravděpodobností projevuje nejvíce.

8. Máte děti? (Pokud odpovíte ne, pokračujte až otázkou 11).

Graf č. 9 Děti ve vztahu u mužů a žen ve vzorku respondentů

Tato otázka směřovala zejména k tomu, abychom viděli, kolik manželství má děti, což je důležité zejména v případě následujících otázek, abychom vyzorovali, z jakého důvodu následně ztroskotalo manželství a hlavně, zda se lidé poté pokusili zachránit možný rozpad manželství.

Nejvíce odpovědí u dotazovaných žen bylo, že děti mají, celkem těchto odpovědí bylo 89,

pouze 10 žen uvedlo, že děti nemají.

U mužů to bylo 30 respondentů, kteří uvedli, že mají děti a 18 označilo, že děti nemají.

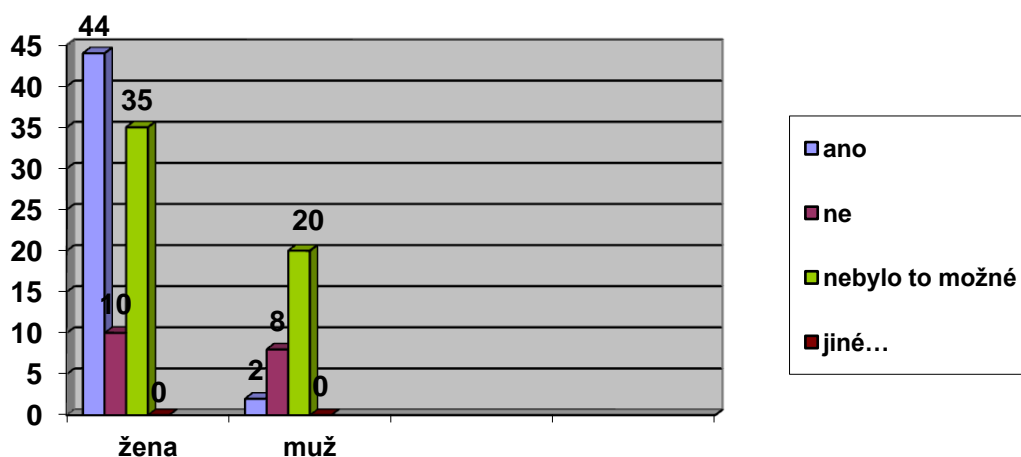
K této odpovědi můžeme zejména uvést, že pokud partneři vstupují do manželství, je velmi pravděpodobné, že uvažují o rodině, o tom, že chtějí plánovat budoucnost, kam samozřejmě patří i plánování dětí. Především u žen vidíme, že převažovala odpověď, že děti mají, a to opravdu ve velké míře.

Naopak u mužů se poměrně odpovědi shodovaly. Můžeme tomu přičítat zejména to, že většinou muži delší dobu čekají s plánováním rodiny, budují kariéru a zabezpečení budoucnosti.

S touto odpovědí souvisí mnoho, ač se to v počátku nezdá. Většina partnerů, pokud mají rodinu a jsou ve svazku, se snaží manželství zachránit, už právě kvůli dětem, které společně mají. Prvním krokem je, pokusit se najít společné řešení, jak zabránit rozpadu manželství. Poté je jednodušší udělat to, že z manželství partneři odejdou a tím zachrání mnohem více.

Ač to v první chvíli nevypadá, děti jsou pojátkem obou partnerů i po rozpadu manželství. Je důležité, aby partneři spolu i po rozpadu manželství vycházeli, zvláště když mají děti, jelikož ve většině případů největší dopad rozvodu padá hlavně na děti, které tento problém vnímají nejvíce.

9. Pokud jste se rozvedl/a, pokoušeli jste se manželství zachránit?

Graf č. 10 Záchrana manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Dle mého názoru, když jsem tuto otázku uváděla, byla pro mě důležitá. Zajímalo mě, zda lidé

jsou ochotni manželství zachránit, zda je pro ně důležité se pokusit najít společnou řeč a řešení, jak zvládnout krizi, která se projevila v manželství.

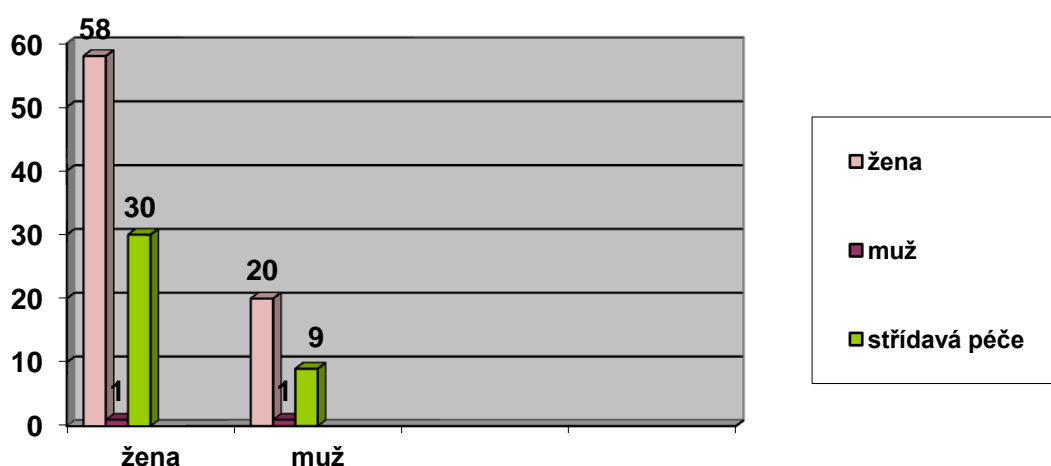
U žen nejvíce převažovala odpověď, že se pokoušely manželství zachránit, přesně se jednalo o 44 dotazovaných. Další zastoupení nebylo to možné, tedy 35 žen a v případě, že se nepokoušely manželství zachránit, se jednalo o 10 žen.

U mužů naopak byla varianta, že to nebylo možné, přesně 20 dotazovaných, další odpovědí bylo, že se nepokoušeli nic zachraňovat, tedy 8 dotazovaných a pouze 2 uvedli, že se snažili manželství zachránit.

Z odpovědí vyplývá, že ženy jsou ty, které se snaží udržet manželství a uvádějí, že rozvod je až posledním možným krokem, ke kterému se uchýlí. Což ani v tomto případě není neobvyklá věc, jelikož mnoho žen vstupuje do manželství s tím, že tento krok bude na celý život a v případě, kdy se objeví problémy, je pro ně zklamání sebe sama, že nedokázaly manželství udržet.

Naopak u odpovědí mužů vyplývá spíše, že je pro ně jednodušší uvést, že manželství zachránit nelze, a že se o to ani nepokusili. Otázkou zůstává proč? Důvodů může být mnoho, ale je jasné, že muži jsou spíše prakticky založení, neradi řeší problémy. A pokud se již problém vyskytne, raději udělají vše pro to, aby byl co nejdříve vyřešen a nemuseli se s ním zabývat.

10. Komu byly dány děti do péče?

Graf č. 11 Péče o děti u mužů a žen ve vzorku respondentů

Dalo by se říci, že v případě této otázky je zcela jasné, jaké odpovědi můžeme očekávat, ale i

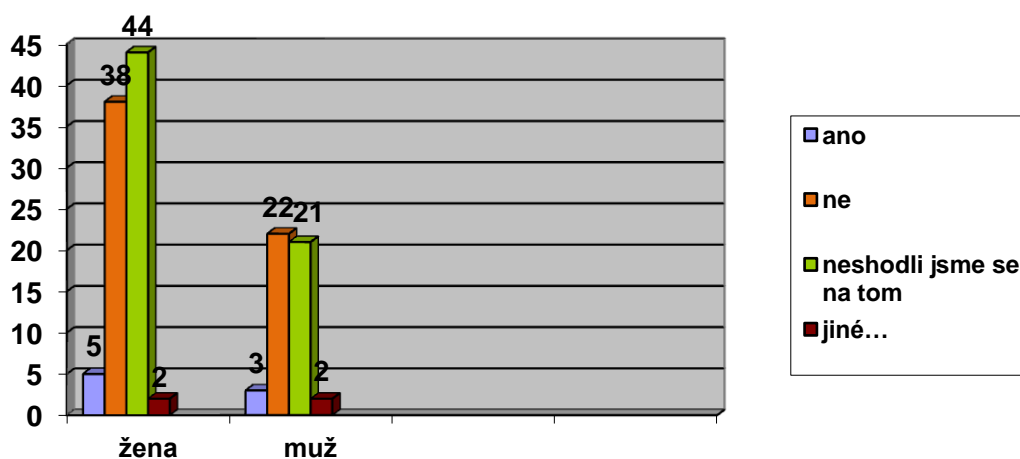
přesto si myslím, že je vhodné se podívat na to, co označili dotazovaní nejvíce.

U většiny odpovědí jak mužů, tak žen převažovala odpověď, že byly děti dány do péče právě ženám, u dotazovaných mužů to bylo 20 odpovědí, u žen 58. Střídavá péče byla označena v případě žen 30 odpovědí, u mužů odpověď uvedlo 9 respondentů. Shodně označenou odpovědí bylo jedenkrát do péče muži.

Ani toto není ojedinělý jev, že ve více případech odpovědí převažuje, že děti jsou dány do péče zejména matky. Co se týče výhradní péče mužů, s tímto jevem se tolik neseťkáváme, zejména soudy se totiž přiklánějí k tomu, že děti dávají do péče matkám. Otázkou je, zda vždy se jedná o pozitivní krok pro všechny zúčastněné, protože stále se setkává s přežitkem, že se okolí neptá samotných dětí, co chtějí a jak danou situaci cítí.

Dle mého názoru je poté na domluvě obou partnerů, zda bude umožněna více než pouze střídavá péče, která bývá také ve vyšším počtu. Zejména se jedná o domluvu obou partnerů, zda se dokážou shodnout na střídavé péči tak, aby nejvíce vyhovovala těm, na které má největší dopad, a to na děti. Protože je jasné, že právě rozvod a následné „tahanice“ mají negativní dopad právě na děti.

11. Vyhledali jste s partnerem/partnerkou odbornou pomoc?

Graf č. 12 Vyhledání odborné pomoci ve vztahu u mužů a žen ve vzorku respondentů

Možná právě tato otázka a zároveň odpověď je tím nejdůležitějším faktorem, kam se manželství a následný rozvod ubírají. Většina odpovědí byla právě ta, že nevyhledali, nebo že se partneři neshodli.

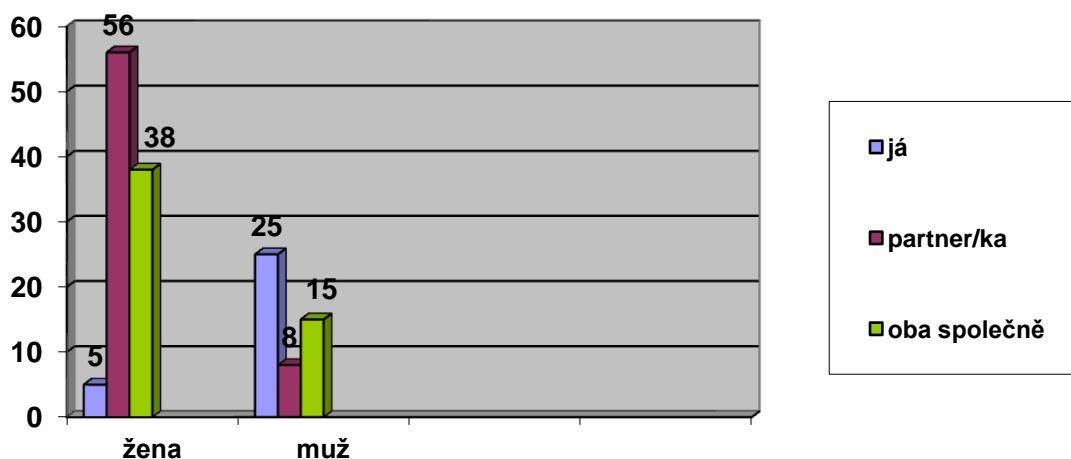
U žen převládala se 44 odpověďmi, neshodli jsme se na tom, dále s 38 to bylo, že ne

nevyhledali. Pouze 5 dotazovaných uvedlo ano a 2 odpovědi, že o tom nepřemýšlely.

U mužů naopak 22 dotazovaných nevyhledali, 21 uvedlo, neshodli jsme se na tom a pouze 3 muži uvedli, že ano, vyhledali. V případě odpovědi jiné, také uvedli, že o této možnosti ani neuvažovali.

Nejdříve bych se pozastavila nad odpovědí, že se neshodli. Myslím si, že největším problémem je komunikace, což vidíme dnes a denně nejenom v práci, ale zejména ve vztahu s partnerem. Lidé spolu nedokážou komunikovat v počátku problému, což má za následek, že problémy nabерou větších rozměrů a dostanou se za takovou hranici, kdy již lidé nevidí jiné východisko než je rozvod. Právě v tom je problém, jak je vidět v grafu a vyplývajících odpovědích. Zejména u žen lze vyčíst, že spíše mlčely, než aby vyhledaly spolu s partnerem odbornou pomoc nebo, což je druhá možnost, nechaly se zahnat do kouta, protože neměly dostatek argumentů, jak partnera přesvědčit o tom, že by to mohl být pozitivní krok pro záchranu, nebo alespoň pokus o narovnání vztahů. Dnešní doba nahrává tomu, že máme hektický způsob života, všichni se snažíme řešit věci rychle a pokud možno, aby nás co nejméně cokoliv zasáhlo. Z čehož vyplývá, že si neuvědomujeme, jak důležitý a vzácný vztah s druhým člověkem je a jak bychom se měli snažit si vážit jeden druhého.

12. Kdo podal návrh na rozvod?

Graf č. 13 Návrh na rozvod u mužů a žen ve vzorku respondentů

Pro někoho by se z uvedených odpovědí mohlo zdát, že se nejedná o žádné překvapení, protože vidíme, že největší iniciativu v tomto ohledu mají právě muži.

U žen převládala odpověď partner, kdy ji zvolilo 56 dotazovaných, naopak druhou odpovědí

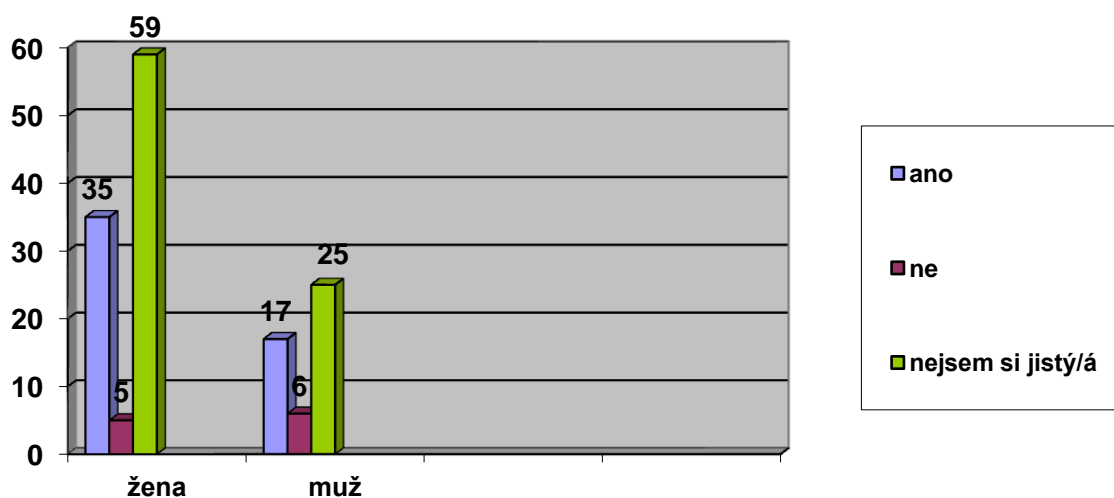
bylo, že se partneři shodli společně a poslední, kdo rozvod navrhl, bylo 5 žen.

U mužů převažovalo 25 odpovědí, že oni byli iniciátoři, kteří požádali o rozvod. Další odpovědi 15, což znamenalo, že se shodli společně a posledních 8 dotazovaných vybralo odpověď, že partnerka navrhla rozvod.

Jako u mnoha předešlých odpovědí je vidět, že opět ženy jsou velmi citově založené, jsou těmi, které se do poslední chvíle snaží zachránit manželství a k podání návrhu na rozvod se uchýlí až v tom posledním možném kroku, kdy již pravděpodobně není jiné východisko než udělat tento krok. A proto právě z odpovědí vidíme, že se k návrhu na rozvod uchýlil zejména v případě odpovědí od žen partner.

U mužů to je naopak velmi podobně, co se odpovědí týče. Ale opět vidíme, že spíše muži jsou těmi iniciátory, kdo podávají návrh na rozvod. I v tomto případě nelze přesně říct, jaký důvod v tu či onu chvíli vede muže k tomu, že se rozhodnou k tomuto kroku, ale i tady z odpovědí můžeme vyčíst, že zejména muži se snaží razantně řešit.

13. Vstoupili byste i přesto opět do manželství?

Graf č. 14 Vstup do dalšího manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Znovu jsme se setkali s velmi zajímavými výsledky, kdy opět nastal názorový rozdíl mezi muži a ženami ohledně názoru na vstup do dalšího manželství.

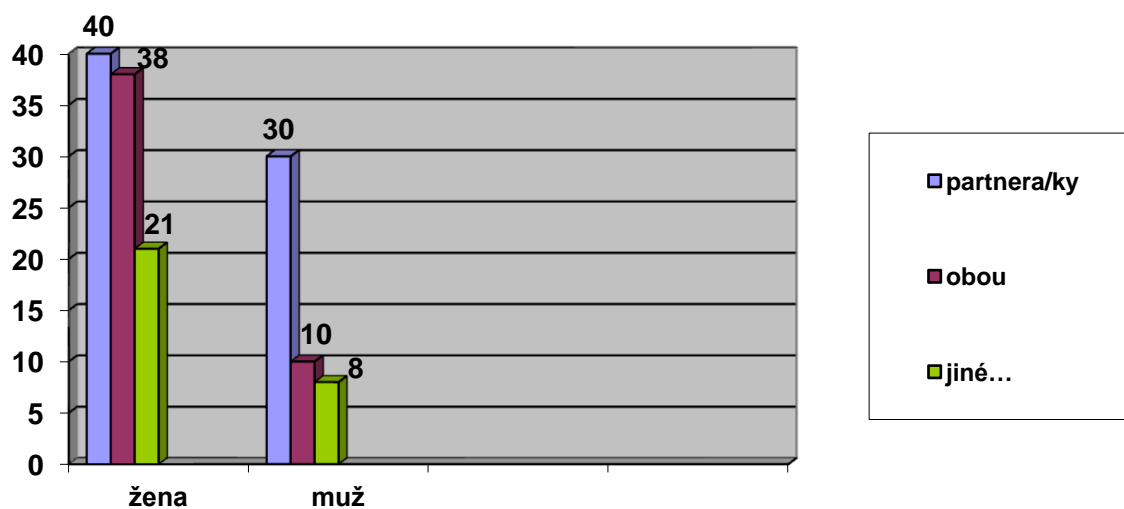
Ženy uvedly, že si nejsou jisté v 59 případech, u 35 odpovědí bylo, že ano, vstoupily a pouze 5 odpovědí znělo, že by již nevstoupily.

Muži měli také shodné, že si nejsou jisti, tedy 25 dotazovaných, 17 dotazovaných uvedlo, že ano a pouze 6 odpovědí, že nevstoupili.

Vysoký počet odpovědí u žen, že si nejsou jisté, je možné přičítat také k tomu, jakým způsobem vůbec probíhalo manželství a také samotný následný rozvod, kterým si musely projít. Co přesně bylo za důvodem rozpadu manželství, zda se partneri následně dokázali domluvit na věcech, které po rozvodu následují, zda jsou v přímém kontaktu a jiné. Není neobvyklé, že mnoho lidí, pokud si projde traumatizujícím zážitkem, ve většině případů se poté rozmyslí, zda udělat ten stejný krok znovu, aby si neprošli tím stejným zážitkem, který je již potkal. Víme moc dobře, že pokud máme negativní zážitek, vždy se snažíme podobným situacím vyhýbat, což je zajisté ten samý problém i v tomto případě.

Co se týče odpovědí ze strany mužů, je vidět, že se sami tolik nezamýšlejí nad tím, zda by tento krok zopakovali nebo ne. Je to možná zapříčiněno tím, že v jejich případě není tak důležité, zda mají papír anebo zda žijí společně pouze jako partneri. Většinou tyto věci tolik neřeší, do všeho se hrnou po hlavě a nejsou těmi, co by se zamýšleli nad tím, co a jak se daří, nedaří, prostě a jednoduše dělají většinou okamžitá rozhodnutí.

14. Konflikty a následný rozpad manželství byl na straně?

Graf č. 15 Důvody rozpadu manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Opět lze říci, že v tomto případě může každý vidět problémy jinde, házet je na toho druhého, ale my se zaměříme na odpovědi dotazovaných.

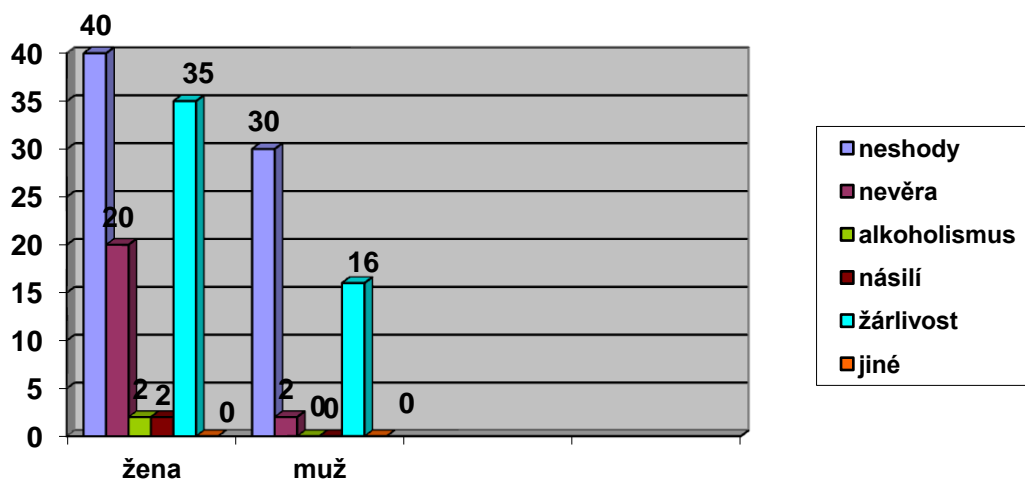
U žen převládala odpověď u partnera, tedy ve 40 případech. Dále v závěsu byla odpověď chyba u obou. V případě odpovědi jiné bylo nejvíce uvedeno, že si do poslední chvíle neuvědomovaly, že by nějaké problémy byly až takové, že by měl vztah vést k rozpadu manželství.

V případě mužů nejvíce odpovědí bylo také u partnera, tedy jich bylo 30. Dále u obou, tedy byla odpověď označena desetkrát a poslední možnost, kterou označilo 8 dotazovaných, byla jiné, kdy byl také nejvíce označován důvod, že nic nepocítovali, co by bylo špatně a vedlo k rozvodu.

Z odpovědí by se dalo vyčíst, že zejména ženy vidí problém reálněji a uvědomují si, že chyba mohla být i na jejich straně. Vidíme, že jak muži, tak ženy vidí zejména problémy u svého protějšku. Pravděpodobně se jedná taky o to, že se snadněji přijímá možnost, že za rozpadem manželství je zodpovědný druhý z partnerů, že chyba je na jeho straně a my jsme ti, kdo za nic nemohou.

Možná ani muži nad tímto problémem tolik nepřemýšlejí jako ženy. Jsou těmi, kdo při prvním konfliktu raději utečou, na rozdíl od žen, které se snaží mluvit, řešit a najít možnost společné komunikace, jak problémy vyřešit, nebo alespoň se pokusit najít společnou řeč.

15. Jaké byly příčiny rozvodu? (možno označit více odpovědí).

Graf č. 16 Příčiny rozvodu u mužů a žen ve vzorku respondentů

Je tu jen několik možných odpovědí, které mohli dotazovaní uvést jako rozpad manželství, ale také měli možnost uvést vlastní odpověď, která za rozpadem manželství vedla. Je zajímavé vidět, že z nabízených odpovědí si většina dotazovaných vybrala a nemusela uvádět vlastní odpověď. Z toho vyplývá, že za nabízenými odpověďmi se nejvíce skrývají problémy, které mají za příčinu rozpady manželství.

U žen nejčastějším jevem, tedy 40 odpovědí, byly neshody, které měly za následek rozpad manželství. Dále s 35 odpověďmi to byla žárlivost a s 20 to byla nevěra. Shodně po 2

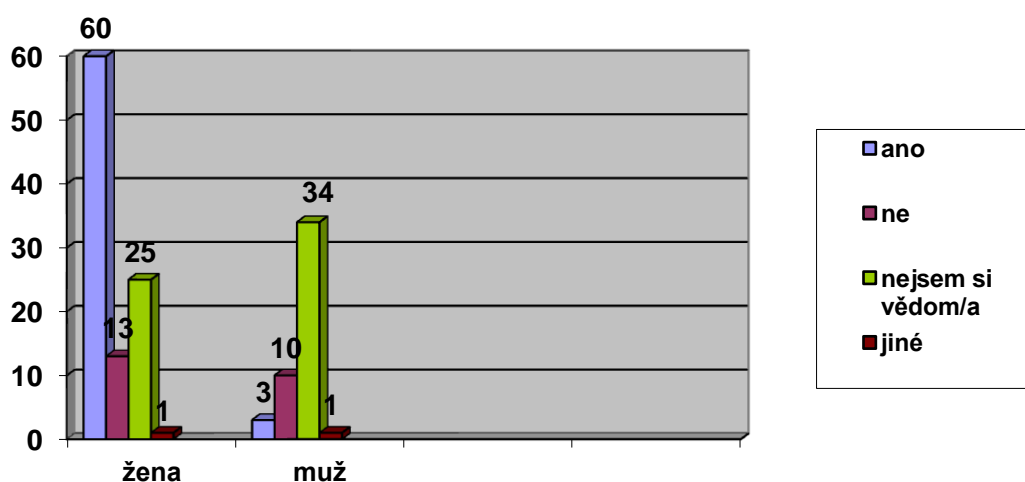
odpovědích byl příčinou alkoholismus a násilí.

Muži nejvíce označili odpověď neshody, přesně 30 odpovědí, další byla žárlivost, tady bylo označeno 16 dotazovanými a poslední byla nevěra, kterou uvedli 2 respondenti.

Opět se tu vyskytují neshody, je to jeden z problémů, který se objevuje v celé části bakalářské práce. Neshody jsou věci, se kterou se lidé dnes a denně potýkají a bohužel, stále se jedná o věc, se kterou se neumí spousta partnerů srovnat. Nedokážou řešit problém, neshody, názory toho druhého v pravý čas. Z toho důvodu často dochází k obrovským rozporům, které manželé řeší hádkami, odloučením.

Další velmi zajímavou odpovědí je nevěra, zejména ze strany mužů, která měla za následek rozpad manželství. Samozřejmě v tomto případě bychom také mohli řešit, zda se jednalo o nevěru náhlou, nebo dlouhodobou. Samotná nevěra jde ruku v ruce se žárlivostí, která se také vyskytuje ve velké míře v odpovědích.

16. Ovlivnil rozvod Váš pracovní život?

Graf č. 17 Vliv rozvodu na pracovní život u mužů a žen ve vzorku respondentů

Touto otázkou jsme směřovali zejména k tomu, zda může rozvod ovlivnit člověka a jeho pracovní život, to, jak pracuje, zda může rozvod mít jakýkoliv vliv na pracovní výkon daného člověka, kterého se samotný rozpad manželství týká. Zejména nás zajímalo, zda se tato problematika týká více žen nebo mužů a jak oni sami vnímají tento dopad na sebe.

U žen převažovala odpověď ano, tedy u 60 žen, které označily tuto možnost. Pouze 25 žen označilo, že si nejsou vědomi a 13 uvedlo, že neovlivnilo. Jedna dotazovaná žena uvedla, že

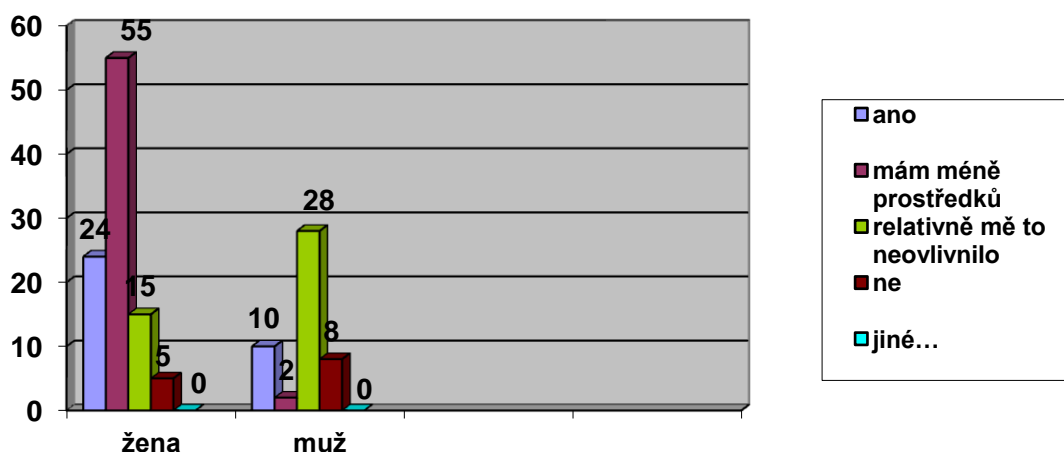
zatím nepocítuje v tuto chvíli nějaké problémy.

U mužů převládala odpověď, že si nejsou vědomi, tedy 34 mužů, dále 10, že ne a 3 muži uvedli, že ano, ovlivnilo. Jeden respondent uvedl, že do budoucna ho to ovlivní.

V případě mužů, což se dalo i očekávat, jejich odpovědi vesměs zněly, že neovlivnilo. Ano, je pravda, že muži ve většině případů nedostávají do své péče děti, tudíž z toho i vyplývá, že nemají takové závazky jako ženy, nemusí, když přijdou domů se starat o děti o domácnost, nemají tolik závazků vůči sobě, rodině a neřeší každodenní starosti, které se týkají samotné péče o děti.

Jak vidíme, je vidět, že tato problematika opravdu má největší dopad právě na ženy a jejich nejen pracovní, ale také soukromý život. Ve většině případů ženy musí řešit v práci, to, že mají děti, kdo se o ně postará, pokud onemocní, a jiné. V tomto případě vidíme jasný dopad na ženy, které se s touto nastalou situací musejí potýkat.

17. Ovlivnil rozvod Vaši ekonomickou stránku života?

Graf č. 18 Vliv rozpadu manželství na ekonomickou stránku života u mužů a žen ve vzorku respondentů

I v této otázce nás zajímalo, jak na tom jsou ženy a jak muži a zda rozdíly v odpovědích budou tak markantní, jako v předešlých odpovědích. Přestože bylo celkem jasné, jak vyhodnocení dopadne, výsledky jsou zajímavé.

Přesně 55 žen uvedlo, že mají méně finančních prostředků, 24 žen uvedlo, že je rozvod ovlivnil. Celkem 15 žen uvedlo, že je to relativně neovlivnilo a 5 odpovědí znělo, že je rozvod neovlivnil.

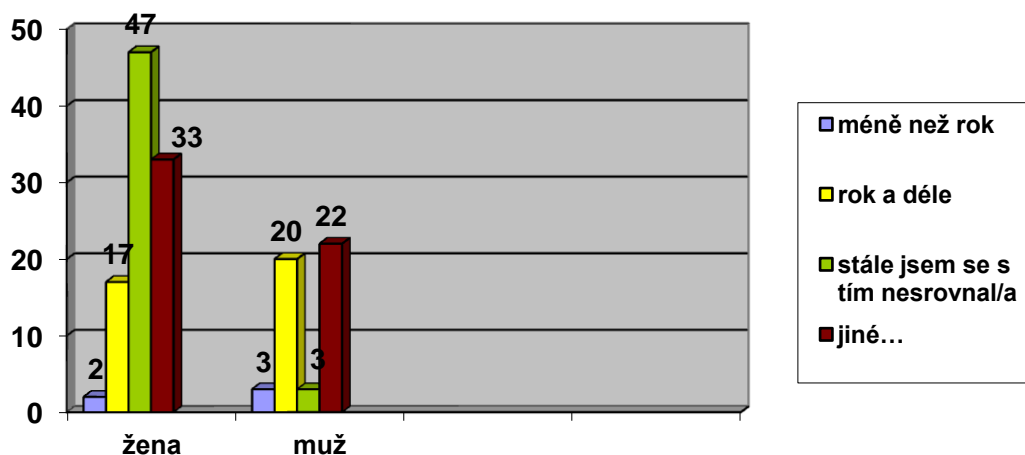
Muži poměrně jasně uvedli, že relativně je to neovlivnilo, označilo tuto možnost celkem 28

mužů, 10 mužů označilo, že je rozvod ovlivnil, co se týče ekonomické stránky. Celkem 8 označilo, že je to neovlivnilo a 2 muži uvedli, že mají méně finančních prostředků.

V případě rozvodu doplácí na ekonomickou stránku života zejména ženy, důvodem je, že v dnešní společnosti ženy nevydělávají tolik, a pokud se stane, že dojde k rozvodu, přijdou o velkou část finančních prostředků, které doposud měly. Což má za následek, že ekonomicky na tom mohou být poněkud hůř než právě muži. Zejména pokud mají děti, může tento jev znamenat, že nedokážou žít na takové životní úrovni a zabezpečit děti, jako před rozvodem. I přes rozvod jsou ženy stále odkázány na finanční pomoc od bývalých partnerů, co se dětí týče.

Naopak u mužů je ekonomická stránka většinou ovlivněna tím, že musí finančně přispívat na děti, které z manželství mají. To je pravděpodobně to, proč muži odpovídali, že relativně je to neovlivnilo. Stále se tu projevuje trend, že muži mají více finančních prostředků, a proto není jejich osobní a ekonomická stránka života tak ovlivněna.

18. Jak dlouho dle Vašeho názoru trvalo, než jste se dokázal relativně vypořádat s rozvodem?

Graf č. 19 Doba vypořádání se s rozvodem u mužů a žen ve vzorku respondentů

V případě této otázky je vidět, že mnoho dotazovaných uvedlo vlastní odpověď, takže bylo zajímavé vyzorovat, jak na tom lidé jsou v případě zvládnutí této životní situace.

I v tomto případě se nejedná o překvapující výsledky, protože téměř 47 žen uvedlo, že se stále s rozvodem nesmířily, 33 žen uvedlo jiné, kde převažovalo, že se nad tímto nezamýšlely, jak dlouho trvalo, než se dokázaly s touto životní prohrou smířit a vyrovnat. Přesně 17 žen uvedlo, že jim to trvalo rok a déle a pouze 2 dotazované uvedly, že méně než rok.

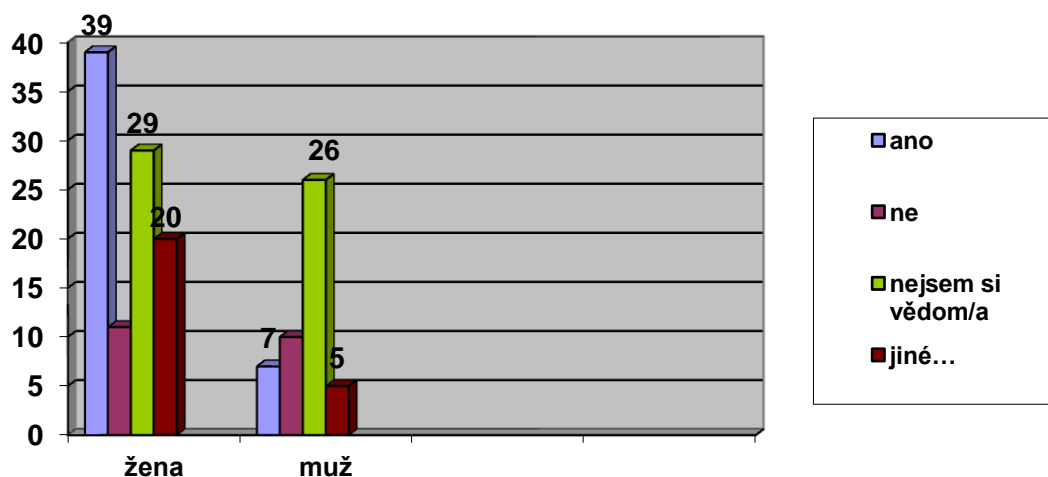
U mužů naopak převládala odpověď 'jiné', kde někteří uvedli, že si nepamatují dobu, jak

dlouho trvalo, než se vypořádali s tím, že se rozvedli. Rok a déle označilo celkem 20 mužů. Pouze tři uvedli, že se s tím stále nesrovnali a že to trvalo méně než rok.

Mnoho partnerů se s touto problematikou nesmíří jen tak ze dne na den, to víme, přesto je pravdou, že zejména ženy tuto špatnou zkušenost prožívají mnohem hůře, má na ně velmi negativní dopad. Ve mnoha případech velmi dlouho trvá, než se dokáží lidé smířit s tím, že ztráta zamilovanosti a rozpad manželství proběhl tak rychle, že zůstávají na vše sami a musejí řešit veškeré problémy bez druhého.

U mužů nás možná ani nepřekvapí, že se vyskytuje možnost, kde uvedli, že si toto nepamatují. Ano, je pravda, že právě muži toto neřeší, většinou se vrhnou do práce po hlavě, řeší jiné problémy a nemají čas ani potřebu řešit to, že se v jejich životě něco změnilo. Což většinou má i negativní následek, čímž je, že později pochopí, že něco je špatně.

19. Myslíte si, že vstoupit do prvního (v případě že jste rozvedená/ý, tak do dalšího) manželství je pro Vás pozitivní krok do budoucna?

Graf č. 20 Vnímání pozitiv vstupu do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Pro mě je to dosti překvapující výsledek, který vidím v grafu, tedy, co dotazovaní uvedli za odpovědi. Pravděpodobně se jedná o názor, že ve dvou se to lépe táhne a vstup do manželství je stále v povědomí, že se jedná o pozitivní krok.

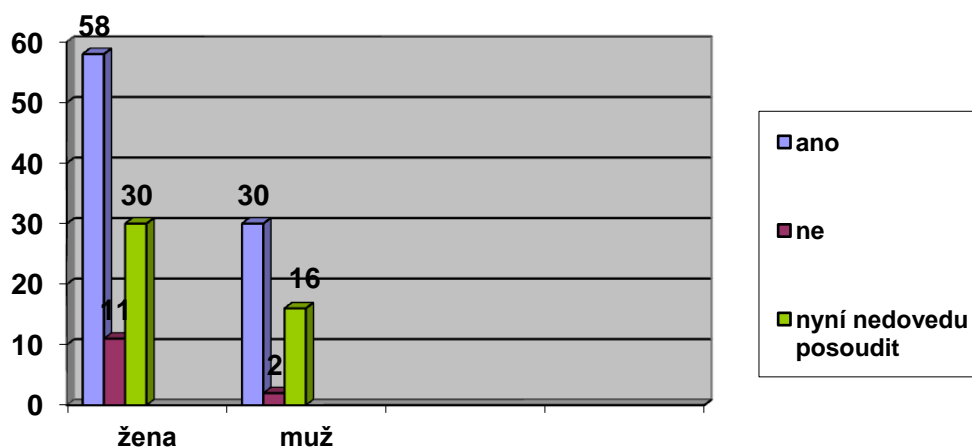
U žen opět převládá pozitivní přístup k manželství, protože nejvíce byla označena odpověď ano, tedy přesně 39. Že si nejsou vědomy, tedy bylo celkem 29 odpovědí a v případě jiné, bylo označeno 20 dotazovanými, kdy uvedly, že nemohou posoudit, je to příliš čerstvá záležitost, případně, že nad tímto nechtějí nyní přemýšlet, nikoho nemají.

U mužů převládá 26 odpovědí, že si nejsou vědomi, poté 10 mužů uvedlo, že to není pozitivní krok a 7, že se jedná o pozitivní krok. Také tu 5 dotazovaných označilo jiné a uvedlo, že nyní nedovedou tuto otázku zodpovědět.

Je zajímavé z odpovědí, že ženy uvedly kladné odpovědi, i přesto, že některé již vstupovaly do manželství druhého, nebo dalšího. I v tomto případě vidíme, že stále jsou lidé, kteří v manželství vidí pozitivní krok a je to pro ně jistota s partnerem, se kterým chtějí strávit svoji budoucnost.

Muži již tak přesvědčeni nebyli, ale ani to není překvapující jev. Nejsou těmi, kdo se nad tímto krokem tolik zamýšlejí, a naopak se rozhodují až v případě, že taková situace nastane.

20. Dokážete si představit, že byste žili jako nesezdaný pár?

Graf č. 21 Pozitiva či negativa žití jako nesezdaný pár u mužů a žen ve vzorku respondentů

Tuto otázku jsem na manželství směřovala záměrně. Zajímalo mě, zda lidé, kteří si již prošli prvním, nebo následným manželstvím zastávají názor, že se jedná o důležitý krok, nebo zda si dokážou představit, že aniž do manželství vstoupili, dokážou společně žít, jako panterři bez jakýchkoliv papírů. Výsledky v tomto případě jsou velmi zajímavé, já osobně jsem nečekala, že budou takové výsledky, jaké můžeme vidět v grafu.

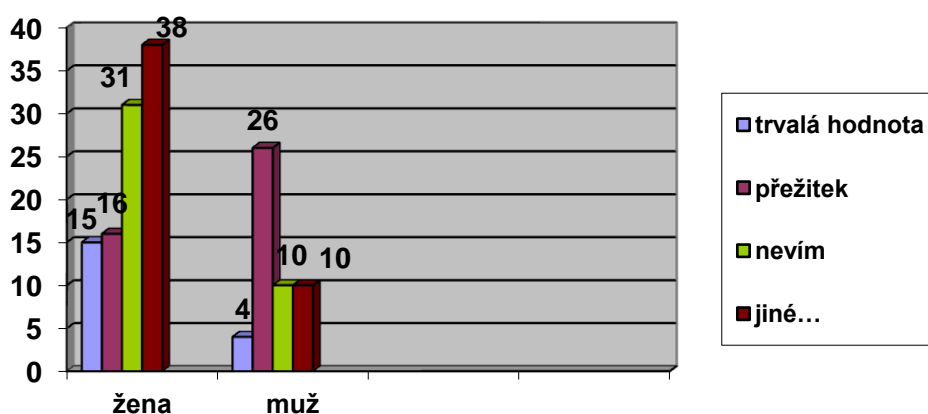
U více žen, v tomto případě 58, převládá odpověď, že ano, dokážou si takovou situaci představit. U odpovědi, že nedokážou posoudit, uvedlo 30 odpovědí žen a naopak 11 uvedlo, že si to představit nedokážou.

U mužů také převládala odpověď, tedy 30, že si to dokážou představit, naopak menší zastoupení bylo u odpovědi, že nedokážou posoudit, tedy 16 dotazovaných a pouze 2 uvedli,

že by nechtěli žít jako nesezdání.

V dnešní době stále slyšíme kolem sebe, že počty manželství se zvyšují, ale i přes tento jev se objevuje dost názorů, že žít, jako nesezdaný pár je jedna z možností, kterou lidé dokáží vnímat a upřednostňovat. Je pravda, že manželství je pouze papír, který dává jisté možnosti a výhody oběma manželům, ale přesto se objevují názory, že žít pouze jako partneři bez vstupu do manželství je pro ně větší výhodou. Je pravda, že takto dosti uvažují lidé, kteří nemají děti, protože v tomto případě je pro ně výhodnější opustit vztah bez jakýchkoliv závazků, které by ze vztahu mohly vzniknout. A myslím si, že v tomto případě se jedná o stejný názor jak na straně žen, tak mužů.

21. Za co manželství považujete?

Graf č. 22 Vnímání manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Tato otázka přímo navazuje na předešlou otázku, zejména proto, abychom viděli, co lidé v pojmu manželství vidí. Nejen ti, kteří si manželstvím prošli, ale také ti, kteří se teprve chystají do manželství vstoupit.

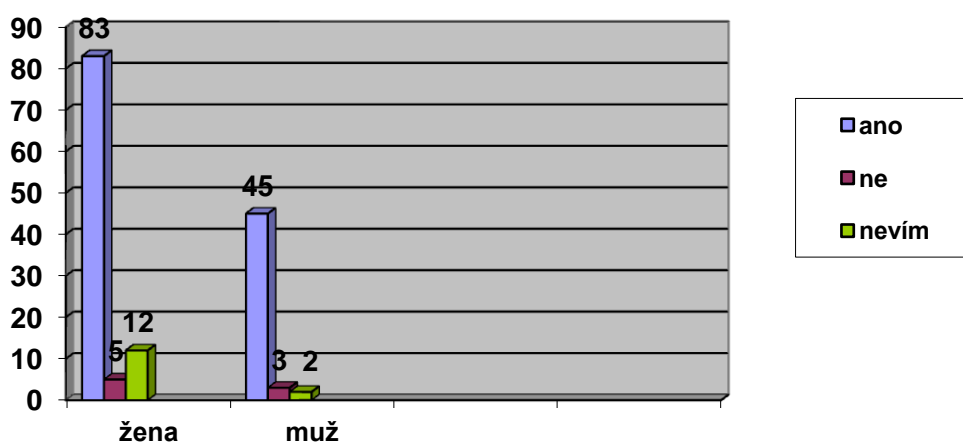
Nejvíce u žen převažuje odpověď jiné, kde se objevovaly odpovědi typu, zbytečná věc, lidé mohou žít i bez papírů. Dále ženy uváděly nejvíce odpověď, že neví, nepřemýšlí nad tím, tedy 31. Skoro shodně naopak byl přežitek, tedy 16 označených odpovědí a 15, kdy byla označena trvalá hodnota.

U mužů zvítězila odpověď přežitek, tedy 26 mužů ji označilo, poté shodně po 10 odpovědích bylo, že neví a jiné, kdy také uvedli, že je to zbytečné, lidé spolu mohou být i jako nesezdání a poslední odpovědí, kterou uvedli, byla trvalá hodnota, tady se jednalo o 4 označené odpovědi. Muži se v případě této odpovědi tolik nerozepisovali, naopak uvedli, že dle jejich názoru se jedná o přežitek, což svým způsobem odpovídá tomu, jak dnešní doba působí na lidi.

Většina dotazovaných žen uvedla trvalou hodnotu, případně jistý přežitek. Obě odpovědi jsou v případě žen dosti jasné. Ženy vždy chtějí založit rodinu, mít partnera a v tom vidí jistou hodnotu jejich života, tudíž z toho vyplývá, proč se rozhodly k této odpovědi. Co se týče přežitku, i to je jistý jev, kdy lidé neustále vidí manželství jako věc, kterou kdysi naši rodiče brali velmi vážně a že v dnešní době to není tak úplně potřeba.

Je pravda, že dnešní doba je taková, že lidé neřeší závazky tím způsobem jako v minulosti. Když spolu dříve lidé byli, plánovali budoucnost, bylo manželství důležitým krokem. Opak dnešní doby je, že lidé spolu žijí i, aniž by vstoupili do manželství, což vidíme i v odpovědích v grafu.

22. Je podle Vás důležité být ekonomicky zajištěn před vstupem do manželství?

Graf č. 23 Ekonomické zajištění před vstupem do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Být ekonomicky zajištěn v dnešní době vnímá a pociťuje jako důležitou věc stále více lidí, bez ohledu na to, zda má nebo nemá partnera a plánuje budoucnost. Myslím si, že zejména v případě, kdy se lidé rozhodují vstoupit do manželství, je to více vnímáno z jejich strany jako priorita. Lidé plánují budoucnost, bydlení, děti, to vše má za následek, že uvažují o této problematice jak zabezpečit ekonomicky rodinu do budoucna více, než když jsou svobodní.

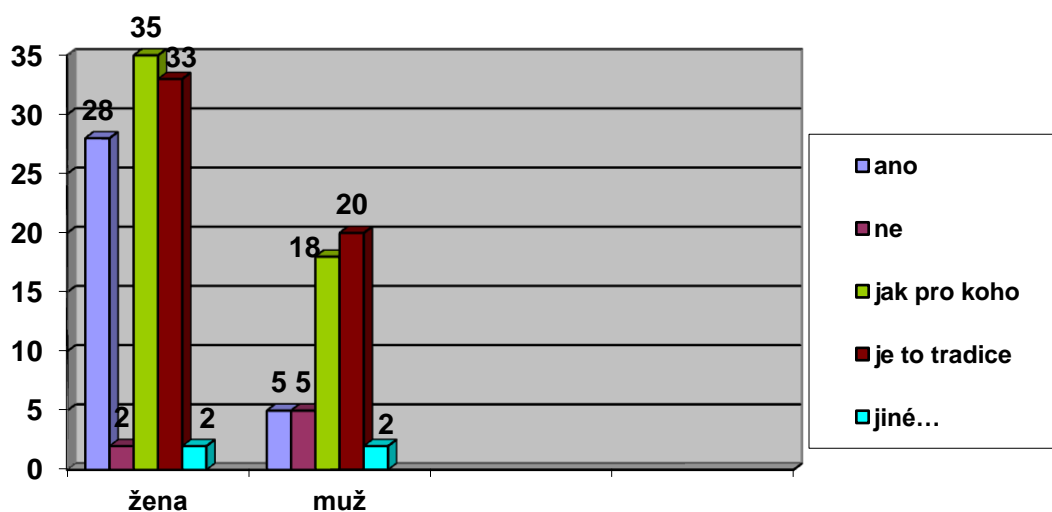
Nejvíce odpovědí jak u žen, tak mužů je, že ano, je to důležité. U žen to bylo 83 a u mužů 45. Naopak, že neví, bylo žen pouze 12 a mužů 2. V případě, že to není důležité, žen bylo 5 a mužů pouze 3.

Bez ohledu na muže nebo ženy, byly odpovědi poměrně stejné. I tady vidíme, že lidé velmi přemýšlí, než do manželství vstoupí, tudíž vědí, jak důležité je mít zázemí, prostředky proto, aby v dnešní době měli jistý základ pro vstup do společného života. Bez finančních

prostředků se neobejde nikdo z nás a v případě, kdy se rozhodneme vstoupit do manželství, se jedná o jeden z nejdůležitějších bodů. Ano, každý si uvědomujeme, že v dnešní době je potřeba mít dostatek finančních prostředků proto, abychom mohli mít slušný život, co se týče bydlení, zabezpečení rodiny a také abychom mohli žít život naplno.

Kdokoliv z nás jistě ví, což vidíme i z odpovědí, že bez alespoň jistého ekonomického zabezpečení se neobejde skoro nikdo z nás, zvláště v případě plánování rodiny. Je to velmi důležitý krok, který lidé řeší dnes a denně.

23. Myslíte si, že v dnešní době je manželství správný krok?

Graf č. 24 Vnímání manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů

Zajímalo mě, jestli lidé manželství vnímají jako pozitivní krok, zda stále zastáváme názory, že manželství je tradice, nebo naopak.

V případě žen největší zastoupení, tedy 35, mělo jak pro koho a 33, že se jedná o tradici. Přesně 28 označilo odpověď, že ano je to správný krok a pouze 2 označily, že ne a jiné, kde uvedly, že je to každého věc, zda vstoupí do manželství.

Co se týče mužů, tady nejvíce odpovědí, tedy 20, bylo, že je to tradice, 18, jak pro koho a shodně 5 odpovědí bylo, je to správný krok, stejně, jako odpovědi, že to není správný krok. Dvě odpovědi od respondentů byly jiné, kdy dotazovaní uvedli, že to nedovedou posoudit.

Ano, je pravda, že dnešní doba je jiná, spousta párů spolu žije, aniž by plánovaly manželství a je vidět, že stále více lidí vidí v manželství jistou tradici, stejně jako to, že manželství je správný krok jak pro některé z nás. Pravděpodobně názor, že je to správný krok bývá v případě, když lidé čekají rodinu. Je mnoho z nás, kteří stále chtějí děti přivést do vztahu,

kdy mají společné příjmení.

Ale ani v tomto případě z odpovědí nelze jednoznačně vyčíst, jak lidé instituci manželství vnímají. Jelikož se počty od sebe moc nelišily. Tudiž vidíme, že stále se rozcházejí názory na to, jak lidé vnímají samotnou instituci manželství.

4. Vyhodnocení hypotéz a diskuse výsledků

Tato kapitola se zabývá vyhodnocením hypotéz a také návrhům a doporučením, které by mohly být důležitou pomůckou, jak se lidé mají vypořádat s problémy v manželství a následným rozvodem. Návrhy vycházejí z názorů respondentů, které byly zkoumány v dotazníkovém šetření a také z teoretických východisek. Všechny návrhy, které budou uvedeny, pokud možno povedou k tomu, aby se lidé pokusili co nejlépe zvládat problémy a případně následný rozpad manželství. Na začátku jsou vyhodnoceny hypotézy, které byly stanoveny a následně uvedeny vypovídající výsledky diskuse.

Stanoviska k hypotézám jsou následující:

H1: Předpokládám, že nevěra je důvodem rozpadu manželství u více jak poloviny dotazovaných respondentů.

Odpověď na tuto otázku jsme hledali v otázce č. 16 v dotazníku. Z ní vyplývá, že opravdu u více jak poloviny odpovědí ze strany žen i mužů, byla důvodem rozpadu manželství právě žárlivost a nevěra.

Platnost této hypotézy se potvrdila.

H2: Předpokládám, že více jak 50 % respondentů uvede, že vstoupili do manželství z lásky.

Odpověď na tuto otázku jsme hledali v otázce č. 8 přiloženého dotazníku. Z odpovědí vyplývá, že se ne více jak 50 % dotazovaných uvedlo důvod vstupu do manželství právě z lásky.

Platnost této hypotézy se nepotvrdila.

H3: Předpokládám, že ženy častěji, než muži budou udávat, že rozvod pro ně měl negativní ekonomické důsledky.

Na tuto otázku jsme hledali odpověď v dotazníkové otázce č. 18, kde samozřejmě jak jsme předpokládali, ekonomický dopad rozvodu byl právě na straně žen.

Platnost této hypotézy se potvrdila.

H4: Předpokládám, že alespoň 50 % manželství před rozvodem vyhledalo odbornou pomoc.

V případě této hypotézy, jsme vyhodnotili, že nebylo více jak 50 % manželství, které by před rozvodem vyhledalo jakoukoliv odbornou pomoc.

Platnost této hypotézy se nepotvrdila.

Pokud se problémy v manželství objeví, je velmi důležité je včas podchytit a snažit se je řešit společnými silami s partnerem, protože nejhorší možností je sklopit hlavu a tvářit se jakoby nic. Je jisté, že každý z nás, pokud do manželství vstoupí, nechce, aby nastala situace, kdy bude muset řešit jakékoliv vážné problémy, což ale bohužel vždy přijde, i když ne vždy si to každý z partnerů uvědomí. Samotné řešení bydlení, rodiny, každodenní starosti s dětmi, to vše nás ovlivňuje a může mít postupně za následek, že malé problémy přerostou v problémy většího charakteru. A potom je jen otázkou času, kdy manželství nevydrží stanovený tlak a partneři začínají řešit, jak se k problémům postavit.

Své návrhy a doporučení jsem se snažila orientovat na dvě cílové skupiny, a to na ženy a muže zvlášť. Důvodem samozřejmě byly výsledky z dotazníkového šetření, které naprosto jasně ukázaly, že se jak ženy, tak muži v mnoha názorech rozcházejí, a proto si myslím, že je vhodné, každému dát jistá doporučení zvlášť. Základem je samozřejmě prevence pro oba partnery, tedy to, čemu se vyvarovat, aby nenastal právě daný problém a následně nevedl k rozpadu všeho, co dva lidé celá léta společnými silami budují. Protože jak víme, i malý problém může mít ničující následky, které vedou k rozpadu manželství.

Nyní se zaměříme na návrhy a doporučení pro oba partnery, pokud možno tak, aby si každý v nich našel to, co mu může ve vztahu pomoci a jak se pokusit zamezit již vzniklým problémům, které se ve vztahu projeví, nebo naopak malými krůčky projevují.

Je jistě pravda, že většina žen jsou romantické duše, které by chtěly najít toho pravému muže, který by je na rukou nosil, a vše by bylo krásné a zalité sluncem. Ano, upřímně to chce každá žena, že bude mít dokonalý vztah bez problémů, ale opakem není ani muž. Většina z nich chce ženu, která bude dobrou hospodyňkou, dokáže se postarat o ně, o rodinu a když přijdou domů po dlouhém dnu, bude vše tak, jak má být, a nebudou muset řešit problémy. Sem tam si vytyčít dny pro sebe a být spokojen v manželství.

Realita je ovšem někdy dost odlišná a pak začíná to, čemu se říká sundat si růžové brýle.

Jak z dotazníkového šetření vyplývá, pro ženy je velmi důležité zachovat manželství, zachránit vše, co společně s partnerem budovaly, mít po svém boku manžela, děti, bez jakéhokoliv problému. Bohužel, možná někdy to je důvodem, že jsou zaslepeny a nevidí žádný problém, který je přítomen ve vzduchu, nebo se pomaličku projevuje, aniž si to někdo připustí. Je potřeba, aby ženy vnímaly své protějšky, mluvily s nimi přímo a narovinu. V případě, kdy cítí, že se objevuje problém, je potřeba si sednout se svým partnerem a pokusit se svěřit se mu se svými obavami. Je jisté, že pokud dospěje vztah do bodu krize, je potřeba si

řící, že to není nic špatného, protože jednou každé manželství potká krize, ať menšího nebo většího charakteru. Je potřeba spolu mluvit, v pravou chvíli také vědět co a jak říct, co nás trápí, protože ne vždy, co trápí nás, může partner vnímat jako problém. Je dobré na to upozornit i druhého dříve, než se bublina nafoukne a poté praskne. Protože pokud se k tomuto kroku uchýlíme ve chvíli, kdy již ve vzduchu visí velký problém, je pozdě jakkoliv o tomto mluvit, protože většinou zjistíme při konfrontaci, že druhý z partnerů bude tuto věc zveličovat. Proč? Možná právě proto, že on sám si doposud ničeho nevšimnul, a proto si myslí, že žádný problém neexistuje, nebo při nejmenším není takový, jak se jeví, jak ho protějšek ventiluje.

Naopak u mužů to je tak, že ve většině případů nevnímají žádné problémy, vše dle jejich názoru je dobré, tedy až do doby, kdy jsou problémy v takovém stádiu, že již je tu riziko velkých konfliktů. I tady je důležité doporučení pro muže a to, aby si sáhli do svědomí a uvědomili si, že oni sami jsou těmi, kdo nechtěli doposud nic řešit, nad vším mávnuli rukou, dokud opravdu nebylo pozdě. Opět tu je otázka proč? Muži nevnímají tolik jako ženy, že se projevují problémy menšího rázu, a proto je pro ně bezpředmětné, je, jakkoliv řešit, angažovat se v nich. A přesto stačí opět tak málo a mluvit spolu otevřeně a narovinu. Ano, někdy možná pro některé z partnerů to jsou menší zbytečnosti, ale i jejich vyřešení v počátku, může znamenat krok kupředu a nemít za následek vytvoření dalších a dalších problémů, které se budou jen stěží řešit.

Jistá prevence, jak bych ji nazvala, pro oba partnery, je, že by spolu měli před vstupem do manželství žít ve společné domácnosti, poznat jeden druhého, svoje zvyky, dobré a špatné stránky. Není nic horšího než vstoupit do svazku, když jeden druhého vidíte pár dní do měsíce, neznáte jeho zlozvyky a názory na život. Problémem je také slevit ze svých nároků, je potřeba si uvědomit, že když žijeme sami, nemusíme řešit otázku peněz, naopak, pokud vstoupíme do manželství, přijde dítě, je potřeba uvědomit si, že musíme zabezpečit i jiné než pouze sebe, což každého z nás svým způsobem omezí.

Někdy je problém, že se lidé do manželství hrnou, aniž by si tento životní krok důkladně rozmysleli. Důvodů může být hned několik, i v dnešní době dávají lidé přednost manželství v případě, kdy čekají dítě, aby se narodilo do úplné rodiny, případně pokud jsou do manželství hnáni z důvodů bydlení (hypotéka). Ano, i tento v prvopočátku bezdůvodný jev může mít za následek, že později oba partneři pochopí, že to nebyl nejlepší krok, který mohli zvolit. A jak dopadne tato situace? Ve většině případů se opět stane to, co se mohou páry sebevíc snažit změnit, tedy rozvod.

Myslím, že nejlepší možností v tomto případě je žít, jak se říká na “psí knížku“, tento jev není ojedinělý a stále se dostává do popředí u mnoha párů, kteří zkoušejí nejdříve tuto možnost. Dnešní doba není jako v minulosti, pokud čekáte dítě, musíte být manželé. Zvláště u mladých lidí to je jistý předsudek.

V případě rozepří, kdy oba partneři nedokážou zvládnout situaci sami, je velmi důležité si upřímně říct, zda oba chtějí, protože pokud chce pouze jeden z partnerů, je to jistý výsledek toho, že manželství spěje k rozpadu. Pokud ale dospějí do stádia, že vědí, že jim to za to stojí, je dobré pokusit se vyhledat odbornou pomoc. Myslím si, že stále u nás převládá názor, což i z dotazníkového šetření vyplývá, že partneři o tomto vůbec neuvažují. Možná to je pocit selhání, zklamání, zejména ze strany mužů také pocit, že nechtějí řešit své problémy před cizími lidmi. Ale naopak, pomoc odborníka může vést k uvědomění si, že někde nějaký problém je a poté ho mohou partneři začít společnými silami řešit. Odborná pomoc je nejlepší možností, která může partnerům otevřít oči si a uvědomit, kde je problém, případně na čí straně.

Další možností je odloučení, možná pro některé z partnerů tento návrh bude znamenat, že se jedná o konec manželství. Ale naopak to může značit, že partneři si srovnají své myšlenky, na které nyní budou sami, pokusí se načerpat síly, uvědomí si, že jim druhý z partnerů schází, chybí jim rodina, pochopí, že problémy, které se objevily a které neřešili tak jak měli, jsou malicherné a pokusí se je společnými silami řešit.

Dále je velmi důležité, aby si každý z partnerů dokázal vyčlenit čas pouze sám pro sebe. Uměl si uspořádat svoje myšlenky. Nejhorší z možností je, když se svým protějškem trávíte veškerý volný čas, tím ztratíte přátele a kontakt s okolím mimo svého partnera. Je potřeba aby každý z nás měl své koníčky, zájmy, které ho naplňují a baví, v případě, kdy chce být sám, se k nim může uchýlit. To samé platí i v případě, abychom se mohli svěřit se svými problémy někomu jinému než pouze svému partnerovi. V tomto případě se jedná o přátele, mít možnost se uchýlit i k někomu jinému, komu se můžeme svěřit se svými problémy a pozitivními věcmi, někdo jiný, kdo s námi bude sdílet to dobré i špatné. Například ženy mají možnost jít na kávu, do wellness a muži na pivo, nebo na hokej. Rozhodně je velmi důležité nechat druhému z partnerů svůj díl soukromí. Jedna z nejhorších možností, jakou může žena nebo muž udělat je, sledovat toho druhého, co dělá a s kým. Zvláště u mužů to má negativní dopad na jejich vnímání vztahu.

Ale také z toho plyne opak, tedy najít si s partnerem čas sami pro sebe. Každý týden by si měli manželé vytyčit čas jenom po sebe, jít na večeři, do kina, nebo jenom doma u sklenky

vína spolu strávit čas bez dětí, bez práce, bez shonu kolem nás. Je to maličkost, která může znamenat mnohem víc, než si každý s nás uvědomuje. Protože i tento způsob trávení času s druhým partnerem utužuje naše společné vztahy. Jenom to, že si s druhým promluvíte, o tom, co ho trápí, jak strávil den, co se mu povedlo, nebo naopak, zda má nějaké problémy, může znamenat obrovské utužení vztahů mezi manželi.

I v případě, kdy máme společně děti, je velmi důležité se scházet. V dnešní době je častým jevem, že lidé přijdou domů a naopak, každý se uchýlí ke svým koníčkům, děti do pokoje, kde hrají hry, manžel k televizi a žena do kuchyně. Což je častý obrázek dnešní rodiny. Je potřeba se snažit i v tuto chvíli najít čas pro svoji rodinu, sednout si, trávit společně chvílky a popovídat si o tom, jak kdo trávil den, co se mu povedlo, nebo naopak. Možná se to zdá jako maličkost, ale rodina by měla znát své silné a slabé stránky jednotlivých členů a dokázat být oporou jeden druhému.

Další důležitá věc, kterou by si každý měl uvědomit, je tolerance k druhému z partnerů, k jeho chybám, názorům, chování a jednání. Je to jeden z nejdůležitějších prvků v partnerství, který může být. V počátku vztahu si spousta párů neuvědomuje, že tolerance je tím nejdůležitějším, prvkem, co od druhého z partnerů potřebujeme. Pokud dokážeme tolerovat jeden druhého, jaký je, neměnit ho k obrazu svému, je to jistý klíč k úspěchu ve vztahu a poté i v manželství. Každý máme své chyby, dny, kdy nemáme chuť nic řešit, bavit se s kýmkoliv, právě proto je velmi důležité i s těmito chybami partnera tolerovat a chápat. Může se stát, že někdy nám druhý z partnerů leze na nervy, ale je potřeba vědět, že ani my nejsme bez chyby a že je potřeba chápat jeden druhého, naopak se pokusit jakožto jeho partner ho povzbudit.

Toto se také projevuje v případě problémů v práci, zdravotních problémů a případně finančních. Pokud jsme manželé, je potřeba pomoci jeden druhému, podpořit ho nejen, pokud se mu daří, ale také, když padá na dno, nebo nemá jedno z těch nejlepších období. Partner musí vědět, že tu jsme jeden pro druhého, i když se nacházíme v těžké životní situaci, že tato situace se týká i nás a my jsme ti, kdo mu pomohou, neopustí ho a budou mu vždy oporou. Ano, toto je velmi důležitá životní chvíle, která může ovlivnit celý zbytek našeho života ve vztahu s druhým partnerem. Velmi nás to může posílit a podpořit. Proto je důležité mít na paměti, že podpora je víc, než si dovedeme představit.

Nyní jako další bod bych ráda sama za sebe uvedla jednu důležitou věc, kterou já vnímám jako dobré doporučení. Ostatně nyní se setkáváme i s tímto, že se dostává do popředí, před vstupem do manželství. Jedná se o **předmanželské smlouvy**. Ano, dle mého názoru se jedná o důležitý krok, zejména u partnerů, kteří do manželství přinášení majetek. V mnoha vztazích

se totiž i tato věc stala nakonec důvodem rozvodu. Pokud vstupujeme do manželství s čistým štítem a víme, co komu patří, může to u mnoha vztahů pročistit atmosféru a vstup do manželství může být mnohem klidnější, než si dovedeme představit. Není nic horšího než když pak jeden z partnerů v krizovém období, v období hádky vyřkne slova, že přinesl do manželství mnohem více, že s ním ten druhý je pouze z důvodu majetkového.

Takže doporučení pro muže, pokud je shrneme je vnímat své partnerky, mluvit s nimi otevřeně, pokusit se neutíkat před problémy, nestrkat hlavu do písku, a pokud již problémy nastanou, tak se nebát vyhledat odbornou pomoc, která ne vždy znamená ponížení a selhání, jak si mnoho mužů myslí. Je to krok, kdy manželství může zachránit, odbornou pomocí můžeme zjistit, kde problém nastal, případně si odnést jisté možnosti, jak se pokusit vyřešit rozpory ve vztahu. Najít si čas i sami pro sebe, protože zejména pro muže je toto velmi důležité, po dlouhém dni v práci, uvolnit se. Dále také je důležité povzbudit své ženy, zejména pokud znovu nastupují do práce, být jim oporou, také v případě výchovy a v neposlední řadě, dokázat naslouchat.

U žen je velmi důležité nebát se otevřeně říct svůj názor a obavy svým partnerům. Také ony potřebují svůj klid, najít si čas samy pro sebe a zapomenout na chvíli své povinnosti, které je doma čekají, kromě domácnosti a starání se o výchovu dětí. Dále je potřeba, aby ženy chápaly, že není vhodné svým protějškům cokoli vyčítat, naopak, je potřeba s nimi otevřeně mluvit a naslouchat jim. I ženy by měly mít více síly k tomu, aby se nebály a řekly, ano, je tu problém, musíme jej řešit i jinak než jenom spolu. A v neposlední řadě se pokusit chápat, křikem a výčitkami se nic nevyřeší, naopak to může mít za následek útěk partnera. Proto je důležité, vše řešit s klidem a rozvahou.

Třebaže se tato doporučení jeví jako vhodná, myslím si, že nejpodstatnější je hlavně se pokusit problém v manželství dostat do podvědomí všech z nás. Neboť kdykoliv se může problém objevit u kohokoli, kdo se rozhodne vstoupit do manželství. Neexistuje manželství bez problémů, pokaždé se nějaký projeví, a ne vždy si to dokáže kdokoliv z nás připustit, že právě v jeho vztahu může nastat cokoli, co by ovlivnilo jeho krásný a pozitivní vztah, který nyní prožívá.

Je samozřejmě těžké říci, zda by se problém měl řešit někde v médiích (kde ostatně se v dnešní době řeší skoro vše), protože se jedná o poměrně závažný a soukromý problém každého z jedinců, kteří ho vnímají každý po svém. Ale bezesporu jako vhodné doporučení vidím, aby lidé ve svém okolí o problémech, které v manželství mohou nastat, mluvili. Jelikož i to může být pozitivní krok k tomu, že jedinci, kteří do manželství vstoupili, si uvědomí, že

pokud nebudou o svých problémech mluvit a řešit vše přímo, může jejich manželství dospět do stádia obrovských sporů a následného rozvodu. Pro lidi, kteří mají s rozvodem, nebo manželstvím zkušenost je vhodné, aby ve svém okolí šířili jistou osvětu. Samozřejmě každý z nás jsme jiný, máme jiné problémy, jiné názory ve vztahu, ale spíše jde o možnosti a problémy, které mohou nastat, ty se ve většině případů objevují shodně a mohou se tedy projevit v jakémkoliv vztahu, pouze v jiném měřítku. Poté je pouze na každém z nás, jak se k problémům postavíme, ale tím, že budeme vědět, že tyto problémy se objevují i u jiných manželství, může mít za následek, že budeme okamžitě řešit to, co se projeví už v začátku. A tímto si můžeme ušetřit spoustu problémů, které se dají bezesporu vyřešit již ve fázi, kdy se problém neprojeví v takovém stádiu, abychom museli vyhledat odbornou pomoc, anebo manželství dostali do fáze rozvodu.

ZÁVĚR

Práce se zabývala tématem instituce manželství a problematikou rozpadu manželství ve formě rozvodů. Stále více kolem sebe vidíme spoustu párů, kteří vstupují do manželství, dokonce jejich počet stále stoupá, ale s tímto jevem je také spojena problematika rozvodovosti, což je velmi křehké a ožehavé téma pro kohokoliv z nás.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo na základě teoretického zpracování východisek manželství a rozvodu zjistit, jaký je výskyt manželství a rozvodů a navrhnout doporučení a možnosti, jak se těmto problémům vyvarovat, případně jak je řešit.

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že jak ženy, tak muži stále věří v instituci manželství, i přesto, že si prošli nelehkým životním obdobím, jako je právě rozvod. Bohužel stále vidíme kolem sebe, což vyplývá i z této bakalářské práce, že většina párů má problém s komunikací, která by možná u více jak poloviny manželství nevedla právě k rozpadu manželství.

Na začátku bakalářské práce byl stanoven hlavní cíl, který se v případě této práce podařilo naplnit.

Z výsledků zkoumání je podstatné zdůraznit, že je velmi důležité se touto problematikou zabývat poněkud hlouběji, zejména pro všechny zúčastněné, na které má manželství a případně rozvod dopad. Jako úplně nejdůležitější doporučení pro všechna manželství v případě problémů je, jak vyplývá i z autorčiných poznámek, komunikace a tolerance, kterou stále spousta lidí, kteří vstupují do manželství, neberou v potaz.

V případě, že se problémy v manželství objeví, je vhodné včas je podchytit a pokud možno se snažit je řešit společnými silami s partnerem. Partneři si musí uvědomit zejména to, že problémy mohou kdykoliv nastat i ze sebemenšího sporu, a pokud jej nebudou společnými silami řešit, může se projevit daleko větší problém. Důležitá je podpora a otevřenost obou. Každý potřebujeme i chvíle pro sebe, kdy si ucelíme myšlenky, potřeby, touhy, můžeme si chvíle volna připravit pouze pro sebe. Zvláště v manželství je důležité trávit i čas bez partnera, s přáteli, zajít na wellness, do kavárny, pak jsme nabytí silami a těšíme se na chvíle s tím druhým.

Samozřejmostí je, že tato bakalářská práce, ve které jsou doporučení, nejsou důkladná, ale pevně věřím, že každý si může z daných doporučení vzít to, co by mu mohlo pomoci, nebo ho posílit v případě problémů v manželství. I kdyby tato práce vedla k jednomu zachráněnému

manželství před rozvodem, bude to velký úspěch.

Věřím, že tato bakalářská práce bude přínosem, jak jsem již uvedla v úvodu pro známé, ale také pro ty, kterých se problematika tohoto tématu týká. Doufám, že lidé si vezmou z výsledků této práce jistá ponaučení, nebo se alespoň zamyslí nad tím, co mohou ve svém životě změnit tak, aby to pozitivně ovlivnilo jejich soužití s partnerem/kou. Snahou této práce bylo také přidat jisté poznatky, postřehy, které by vedly k pozitivnímu řešení této problematiky.

Já sama za sebe doporučuji, aby nikdo nepodceňoval samotné manželství a rozpory v něm, naopak se je snažil řešit se vztyčenou hlavou, protože nikdy nevíme, kdy se do stejné situace dostaneme my a budeme potřebovat pomoc, i svých nejbližších.

Závěrem této práce bychom mohli uvést, že instituce manželství je velmi krásnou a pozitivní věcí, která může dva lidi potkat. Stejně tak ale není vždy vše jen krásné a může také přijít krize, která přeroste právě v rozpad manželství, a to již je etapa v lidském životě, se kterou se velmi špatně srovnává a je tedy potřeba dokázat se k tomuto problému postavit čelem a nesnažit se pouze utíkat, což je problém většiny z nás. Přitom stačí tak málo, dokázat spolu mluvit, řešit problémy společně, a pokud víme, že to není v našich silách, snažit se najít pomoc, která může znamenat konec, ale také může zachránit roky toho, co jsme společně budovali.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje:

CIMICKÝ, J. *Psychotesty a desatera na každý den*. Fragment, 2009. 216 s. ISBN 978-80-253-0779-3.

ČÁBALOVÁ, D. *Pedagogika*. Grada Publishing, a. s. 2011. 272 s. ISBN 978-80-247-2993-0.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Nakladatelství Portál, 2009. 776 s. ISBN 978-80-262-0873-0.

HRUŠÁKOVÁ, M. *Zákon o rodině*. C. H. Beck, 2009. 558 s. ISBN 978-80-7400-061-4.

HRUŠÁKOVÁ, M., KRÁLÍČKOVÁ, Z. *České rodinné právo*. Masarykova univerzita Brno, 1998. 103 s. ISBN 80-210-1809-7.

CHRÁSKA M. *Metody pedagogického výzkumu*. Grada Publishing, a. s. 2016. 256 s. ISBN 978-80-247-5326-3.

JANEČKOVÁ, P. *Svatba: Vše, co potřebujete vědět*. Grada Publishing, a. s. 2008. 192 s. ISBN 978-80-247-2583-3.

JANDOUREK, J. *Slovník sociologických pojmů*. Grada Publishing, a. s. 2012. 264 s. ISBN 978-80-247-3679-2.

JANDOUREK, J. *Průvodce sociologií*. Grada Publishing, a. s. 2008. 264 s. ISBN 978-80-247-3679-2.

KOPECKÁ, I. *Psychologie I. díl: Učebnice pro obor sociální činnost*. Grada Publishing, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3875-8.

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Grada Publishing a. s., 2006. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

MÁCHOVÁ, J. *Duševní hygiena rodinného života*. Praha : Avicenum, 1974. s. 45. ISBN 80-7127-026-1.

MAŘÍKOVÁ, H. *Velký sociologický slovník*. Sv. 1. A – O. Karolinum, 1996. 747 s. ISBN 80-7184-164-1.

MIRAS, J., BAÑARES, I. J. *Manželství a rodina*. Axis, 2014. 165 s. ISBN 978-80-903864-9-5

NOVÁK, T. *Jak předejít krizi v manželství*. Grada Publishing, a. s., 2004. 120 s. ISBN 978-8-0247-6157-2.

NOVÁK, T. HARGAŠOVÁ, M. *Předmanželské poradenství*. GRADA Publishing, a. s., Praha

2007. 144 s. ISBN 978-80-247-1730-2.

NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*. Grada Publishing. 2006. 128 s. ISBN 978-80-247-5873-2.

NOVÁK, T. *Žárlivost – jak ji zvládat*. Grada Publishing, a. s. 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2578-9.

NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P. *Nový občasný zákoník: Rodinné právo*. Grada Publishing, a. s., 2014. 200 s. ISBN 978-80-2475167-2.

PASTOR, Z. *Sexualita ženy*. Grada Publishing, a. s. 2007. 204 s. ISBN 978-80-247-1989-4.

POUPĚTOVÁ, Š. *Netrapte se po rozvodu*. Grada Publishing, a. s. 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2046-3.

RABOCH, J., PAVLOVSKÝ, P. *Psychiatrie*. Karolinum. 2013. 468 s. ISBN 978-80-246-1985-9.

RYŠÁVKOVÁ, V., BANÁTČANOVÁ, P., PRUDÍKOVÁ, D., KORBEL, F. *Nový občasný zákoník úplně pro všechny*. Grada Publishing, a. s. 2014. 304 s. ISBN 978-80-247-8968-2.

SDRUŽENÍ LINKA BEZPEČÍ. *Rodiče, děti a jejich problémy*. Sdružení Linka bezpečí, 2011. 12011. s. 72. 126 s. ISBN 978-80-904-9200-4.

SMEJKAL, V., SCHELOVÁ BACHRACHOVÁ, H. *Lexikon společenského chování*. Grada Publishing, a. s. 2011. 400 s. ISBN 978-80-247-3650-1.

ŠMOLKA, P. *Nevěra – pro podváděné a podvádějící*. Grada Publishing, a. s. 2010. 111 s. ISBN 80-247-0397-1.

ŠPATENKOVÁ, N., a kolektiv. *Krize psychologický a sociologický fenomén*. Grada Publishing, a. s. 2004. 132 s. ISBN 80-247-0888-4.

ŠPATENKOVÁ, N., a kolektiv. *Jak řeší rodinné krize moderní žena*. Grada Publishing, a. s. 2006. 148 s. ISBN 80-247-1567-8.

VENGLÁŘOVÁ, M. *Průvodce partnerským vztahem*. Grada Publishing, a. s. 2008. 128 s. ISBN 978-80-247-2054-8.

VESELÁ, R. a kolektiv. *Rodina a rodinné právo historie, současnost a perspektivy*. Praha: Eurolex Bohemia. 2003. 262 s. ISBN 80-86432-48-3.

WOLF, D. *Když partner odchází...: Praktické rady k překonání osamělosti z rozvodu a rozvodu*. Praha Ikar. 1994. 144 s. ISBN 80-85830-23-X.

ZACHAROVÁ, E., ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, J. *Základy psychologie pro zdravotnické obory*. Grada Publish, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-4062-1.

Česko. (2012). Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník § 755 Oddíl 2 - Rozvod manželství. ISSN 1211 – 1244.

Elektronické zdroje:

Český statistický úřad.cz (2013) *Rozvodovost*. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupný z WWW:< <https://www.czso.cz/csu/czso/rozvodovost>>.

Psychologie.cz (2013) *Když vyhoří partnerský vztah*. [online]. [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: WWW:<<http://psychologie.cz/kdyz-vyhoři-partnersky-vztah/>>.

Vohlídalová, Marta. 2011 *Muži, ženy a dopady rozpadů manželských vztahů*. Socioweb (11): 8–10. [online] [2015-06-03]. Dostupné z WWW:<http://www.socioweb.cz/upl/editorial/download/195_SOCIOWEB_11_2011.pdf>.

Nový Občanský zákoník - Díl 5 - Zánik manželství - Podnikatel.cz. [online]. [cit. 2015-07-13]. Dostupné z: WWW:< <https://www.podnikatel.cz/zakony/novy-obcansky-zakonik/f4581333/>>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A 1: Dotazník	70
-----------------------------	----

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Přehled sociální struktury stylů intimního soužití	13
---	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1	Roční počet rozvodů	22
Graf č. 2	Zastoupení mužů a žen ve vzorku respondentů	31
Graf č. 3	Věkové rozdělení u mužů a žen ve vzorku respondentů	32
Graf č. 4	Dosažené vzdělání u mužů a žen ve vzorku respondentů	33
Graf č. 5	Rodinný stav u mužů a žen ve vzorku respondentů	34
Graf č. 6	Průměrný věk při vstupu do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	35
Graf č. 7	Délka prvního manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	36
Graf č. 8	Důvody vstupu do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	37
Graf č. 9	Děti ve vztahu u mužů a žen ve vzorku respondentů	38
Graf č. 10	Záchrana manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	39
Graf č. 11	Péče o děti u mužů a žen ve vzorku respondentů	40
Graf č. 12	Vyhledání odborné pomoci ve vztahu u mužů a žen ve vzorku respondentů	41
Graf č. 13	Návrh na rozvod u mužů a žen ve vzorku respondentů	42
Graf č. 14	Vstup do dalšího manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	43
Graf č. 15	Důvody rozpadu manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	44
Graf č. 16	Příčiny rozvodu u mužů a žen ve vzorku respondentů	45
Graf č. 17	Vliv rozvodu na pracovní život u mužů a žen ve vzorku respondentů	46
Graf č. 18	Vliv rozpadu manželství na ekonomickou stránku života u mužů a žen ve vzorku respondentů	47
Graf č. 19	Doba vypořádání se s rozvodem u mužů a žen ve vzorku respondentů	48
Graf č. 20	Vnímání pozitiv vstupu do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	49
Graf č. 21	Pozitiva či negativa žití jako nesezdaný pár u mužů a žen ve vzorku respondentů	50
Graf č. 22	Vnímání manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	51
Graf č. 23	Ekonomické zajištění před vstupem do manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	52
Graf č. 24	Vnímání manželství u mužů a žen ve vzorku respondentů	53

Příloha A 1: Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Renata Mazáková a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studijního programu sociální komunikace ve státní správě na univerzitě v Hradci Králové. V současné době pracuji na své bakalářské práci na téma “Instituce manželství, příčiny a důsledky jeho rozpadu.“ A proto se na Vás obracím s prosbou o vyplnění níže uvedeného dotazníku.

Samozřejmě je dotazník zcela anonymní, jeho vyplnění Vám nezabere víc jak 15 minut a veškeré získané informace budou použity pouze ke zpracování mé bakalářské práce.

Při vyplňování dotazníku zakroužkujte prosím, pro Vás nejvhodnější odpověď. V případě, že zakroužkujete odpověď jiné, prosím, uveďte pro Vás nejvhodnější možnou odpověď, která Vás napadne při přečtení dané otázky.

1. Vaše pohlaví?

- a) žena b) muž

2. Kolik Vám je let?

- a) méně než 19 b) 20–25 let c) 26–35 let
d) 36–45 let e) 46–55 let f) více jak 55 let

3. Dosažené vzdělání?

- a) nedokončené základní vzdělání b) základní
c) vyučení bez maturity d) vyučení s maturitou
e) ukončené středoškolské vzdělání f) ukončené vysokoškolské vzdělání

4. Jste vdaná/ ženatý poprvé? (Pokud jste svobodný/á, pokračujte až otázkou 21.)

- a) ano b) ne (již podruhé) c) jiné... (uveďte kolikáté)
d) jsem svobodný/á

5. Kolik Vám bylo let v době, kdy jste uzavřeli svoje první manželství?

- a) méně než 20 b) 21–35 c) 36 – 45
d) více jak 46

6. Jak dlouhou dobu trvá (trvalo) Vaše první manželství?

- a) méně než 1 rok b) méně než 5 let c) 6–15 let
d) 16–30 let e) stále trvá

7. Jaké důvody převažovaly, že jste se rozhodl/a vstoupit do manželství?

- a) zamilovanost b) délka vztahu c) pocit samoty
d) ekonomické důvody e) racionální důvody
f) jiné...

8. Máte děti? (Pokud odpovíte ne, pokračujte až otázkou 11.)

- a) ano b) ne

9. Pokud jste se rozvedl/a, pokoušeli jste se manželství zachránit?

- a) ano b) ne c) nebylo to možné (rozepře, neshody...)
d) jiné...

10. Komu byly dány děti do péče?

- a) žena b) muž c) střídavá péče

11. Vyhledali jste s partnerem/partnerkou odbornou pomoc?

- a) ano b) ne c) neshodli jsme se na tom (jeden chtěl druhý ne)
d) jiné...

12. Kdo podal návrh na rozvod?

- a) partner b) partnerka c) oba společně

13. Chcete i přesto vstoupit znovu do manželství?

- a) ano b) ne c) nejsem si jistý/á

14. Konflikty a následný rozpad manželství byl na straně?

- a) partnerka/y b) obou c) jiné...

15. Jaké byly příčiny rozvodu? (možno označit více odpovědí)

- a) neshody b) nevěra c) alkoholismus
d) násilí e) žárlivost f) jiné...

16. Ovlivnil rozvod Váš pracovní život?

- a) ano b) ne c) nejsem si vědom/a
d) jiné...

17. Ovlivnil rozvod Vaši ekonomickou stránku života?

- a) ano b) mám méně peněžních prostředků
c) relativně mě to neovlivnilo d) ne
e) jiné...

18. Jak dlouho dle Vašeho názoru trvalo, než jste se dokázal relativně vypořádat s rozvodem?

- a) méně než rok b) rok a déle c) stále jsem se s tím nesmířil/a
d) jiné...

19. Myslíte si, že manželství je pro Vás pozitivní krok do budoucna?

- a) ano b) ne c) nejsem si vědom/a
d) jiné...

20. Dokážete si představit, že byste žili jako nesezdaný pár?

- a) ano b) ne c) nevím
d) jiné...

21. Za co manželství považujete?

- a) trvalá hodnota b) přežitek c) nevím
d) jiné...

22. Je podle Vás důležité být ekonomicky zajištěn před vstupem do manželství?

- a) ano b) ne c) nevím

23. Myslíte si, že v dnešní době je manželství správný krok?

- a) ano b) ne c) jak pro koho
d) je to tradice e) jiné...

Nyní prosím uveďte Vaše další připomínky a náměty, které Vás napadnou v případě manželství, Vaše zkušenosti, případně jiné poznatky.

.....
.....
.....
.....

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplnění dotazníku

a přeji Vám mnoho pracovních úspěchů

Renata Mazáková, DiS.